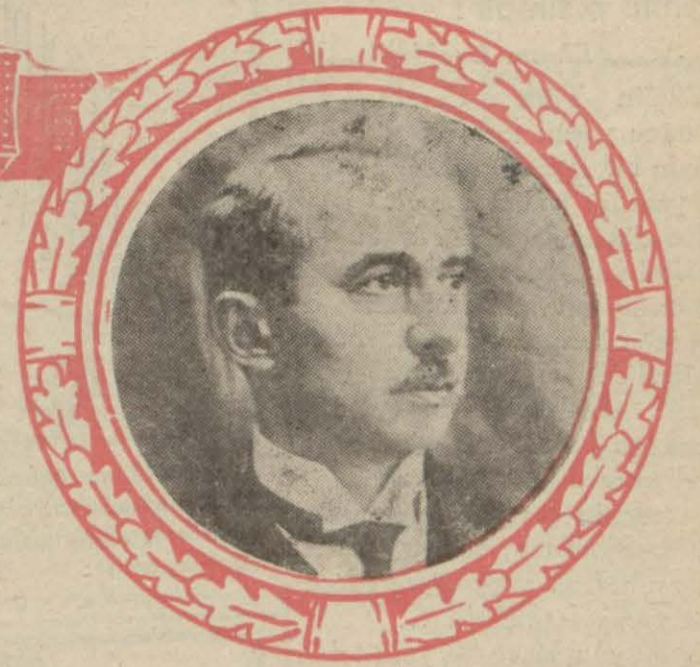

Cumhuriyetin 19 uncu yıldönümü
Kutlu Olsun!

Atatürk yaşıyor, İnönü'ye de candan bağlıyız

Ebedî ve Büyük Türkiye

Şüphesiz daha pek çok ek- siklerimiz ve sıkıntılarımız var. Fakat cumhuriyet prensiplerine sıkı bir bağlılık, milli birlik ve devamlı bir çalışma hayatı Türkiye'yi daha fazla yüceltmeye yetecektir.

Yazan: Prof. Dr. Sali İrmak

Bugün en büyük bayramımızdır. İç ve dış politikada tamamen hür ve müstakil Türkiye, cumhuriyet ilânile gerçekleşebilmiştir. Bu hedefe ulaşmak için Türk milleti tanzimattan itibaren uğraşmaya başlamıştır. Fakat kat'i hamleyi yapmak Atatürk Türkiye'sine nasib olmuştur. Mirası paylaşılan «Hasta adam» Atatürk'ün kahramanlık ve deha dolu sevk ve idaresi altında dirilmiş, bir asırlık mücadelesini, eskilerin tahayyül bile edemedikleri ifruzaffer bir sonuca ulaştırmıştır. Türkiye'de milli kıyam, bütün hakların millete intikalile neticelenmiştir. Halbuki inkılâp yapan bazı diğer memleketlerde hükümdarlardan alınan hak ve kudret ya muayyen bir hizbe ve azlığa, ya dinî sultaya veyahud tek bir şahsa geçmiştir. Türkiye'de cumhuriyet, bütün hakların hakiki sahibi eline, yani millete geçmiş olması tecelli eder, onun içindir ki o günü millete kutlayınız.

Bazıları Türkiye'de cumhuriyetin tam bir ideolojisi yapılmadığını söylüyorlar. Halbuki Cumhuriyet Halk Partisinin altı umdesi en veciz şekilde cumhuriyetin fikriyatını ifade eder. Bu prensipler ileri ve mütakâmil bir demokrasinin tâ kendisidir.

Cumhuriyetimiz milli şura dayanır. Türk milliyetçiliği hem Türkiye bu bakımdan, hem de ci (Devamı sayfa 4/2 de)

BUGÜN

Daima bir ve beraberiz, her zamandan kuvvetli ve uyanı- ğız! Ümid bizimdir!

Yazan: Ekrem Uşak'ıgil
(Yazısı 2 inci sayfamızda)

Türk dünyasının en şerefli günündeyiz

Yazan: Burhan Cahid
(Yazısı 2 inci sayfamızda)

1919 yılında ve bu yılı takib eden yıllarda bütün garb âlemi yüzlerce senecebir biriken kıym silâhlandıracağı er ile son darbeyi indirmek için yaralı bir vücudun üzerine eğildiği zaman bizi milli birliğimiz kurtarmıştı. 1939 yılı bütün milletleri boğaz boğaza getirdiği vakit bizim fırtına dışında kalmamızın temin eden de gene bu birlik oldu

Büyük Bayram bütün yurdda coşkun tezahüratla kutlanıyor

Dün öğleden sonra Başvekilimiz Şükrü Saracoğlunun Ankara radyosunda söyledikleri veçz bir hitabesi ile başlayan en büyük bayramımız memleketin her tarafında ve bu arada şehrimizde coşkun tezahüratla kutlanmaktadır.

Bütün vatandaşlar bugün dünyanın en karışık ve karanlık bir zamanında, Cumhuriyetin büyük banisi Ebedî Şef Atatürk'ü minnet, rahmet ve tâzime anarak Cumhuriyetin büyük koruyucusu Milli Şefimizin etrafında tek bir vücut, tek bir kalb halinde toplanmakta ve milli bayramı, emniyet ve huzur içinde heyecan, sevinç ve neşe ile kutlamaktadır. İstanbul Cumhuriyet Bayramı şerefine bayraklarla donatılmış, büyük caddelerde taklar kurulmuştur.

Taksim meydanına doğru

Belli başlı caddeler dün gece geç vakte kadar sevinç içinde eğlenen binlerce halkla dolup taşmıştır. Bu sabah da pek erken saatlerde on binlerce halk yollara dökülmüş merasimin yapılacağı Taksim meyda-

Eminönü Halkevi sosyal yardım şubesi tarafından Cumhuriyet Bayramı münasebetile dün gece Halkevi salonlarından 10 fakir çiftin düğünleri yapılmıştır. Düğüne aid bütün masraf Halkevi tarafından verilmiştir

nına doğru akın etmeğe başlamış- giden bütün caddeler büyük geçid resmini görmek ve kahraman asker lerimizi alkışlamak isteyen halkla

dolmaktadır. Tramvay seferleri sabahdan itibaren tatil olunmuş, alâ-kadarlar tarafından icab eden inzi- bat tedbirleri alınmıştır.

Resmi kabul

Vali ve Belediye Reisi Dr. Lütfi Kırdar saat 9 da vilâyette mülki, askeri erkân ve konsolosların tebriklerini kabul etmiştir. Taksim meydanında da merasime iştirak edecek kıt'alar, okullar ve diğer teşekküller yerlerini almışlardır.

Gazetemiz makineye verildiği sırada Vali, Komutan ve diğer zevat Taksim meydanına hareket etmişlerdir. Vali Taksim meydanında biriken teşekküller ve halkın bayramını kutlayacak ve direğe merasimle bayrak çe- kilecektir. Bu sırada İstiklâl mar- sı söylenecek ve hazırlanan çe- lenkler Cumhuriyet abidesine konacaktır.

Müteakiben geçid resmi baş- lıyacak, malûl gaziler, okullar, ordu birlikleri, Şehir bandosu, (Devamı sayfa 4/2 de)

Başvekilin Dünkü nutku

“Önümüzdeki yılın çetin zorluklarını behemehal yeneceğiz ve Cumhuriyetin damgasını bu yıla da mutlaka vuracağız,,

Ankara, 28 (A.A.) — Başvekil Şükrü Saracoğlu, bugün saat 13 de Türkiye ve Ankara radyolarile yayılan aşağıdaki nutukla Cumhuriyetin 19 uncu yıldönümü bayramını açmışlardır:

Arkadaşlar,

Biraz sonra iki cumhuriyet yılını elele göreceğiz. Çünkü cumhuriyetin 19 uncu yılı yarını 20 inci yıla bırakmağa hazırlanıyor.

(Devamı 4/2 de)

Memur ve halk ekmeği

İkinciteşirinin 15 inden itibaren halka ekmek 28 kuruştan satılacak

Memurlar ise eski fiattan ekmek alacaklar

Ankara, 28 (A.A.) — Haber aldığımız göre, Ticaret Vekilliğince Toprak Mahsulleri Ofisi Umum Müdürlüğüne verilen bir emirde, Ankara, İstanbul ve İzmir şehirleri halkının ekmeklik un ihtiyacının İkinciteşir 15 inci gününden itibaren ofişçe temin edilmesi bildirilmiştir.

(Devamı sayfa 4/2 de)

İnşallah gelecek yıla...

En büyük bayramımız olan Cumhuriyet Bayramı günlerinde her sene 16.32 sayfa çıktık. Bu güzel ve lüzumlu itiyadı bu sene terketmek zarureti ile müteessiriz. Elimizdeki kâğıd pek az... Muhtelif Avrupa memleketlerine yaptığımız siparişlerden ise henüz müsbet bir haber gelmedi. Bu vaziyet elimizdeki kâğıdı azami tasarruf ile kullanmamızı emrediyor. Okuyucularımızın bizi mazur göreceklerine eminiz. Gelecek bayramların okuyucularımız huzuruna istediğimiz şekil ve hacimde çıkmak imkânını vermesini temenni edelim.

Hergün

İlk günlerde olduğu
Gibi bir ve beraberiz,
Her zamandan kuvvetli
Ve uyanıgız.
Ümid bizimdir!

Ekrem Uşaklıgil

Bugün Türk Cumhuriyeti
19 uncu yaşını tamamlıyor, ta-
rihinin bir sayfasını daha çevire-
rek yeni bir faslı açıyor.

Bu dakikada her Türkün ilk
vazifesi kendisine yeni bir yol
göstermiş olanın âziz hatırası ö-
nünde minnetle eğilmek, ikinci
vazifesi de rejimi kuran fanî
insan ebediyete intikal ettir-
diği zaman onun elinden ebedî
alevli meş'aleyi alarak yola de-
vam edenin çevresinde ilk gün-
lerin birliğini tam ve mutlak ola-
rak muhafaza ettiğine ve edece-
ğine yemin etmektir. ...

1919 yılında ve bu yolu takip
eden yıllarda bütün garb âlemi
yüzlerce senedenberi biriken kin-
nin silâhlendirdiği el ile son dar-
beyi indirmek için yaralı bir vür-
cudun üzerine eğildiği zaman bi-
zi bu birlik kurtardı.

1939 da coşan menfaat bütün
milletleri boğaz boğaza getirdiği
vakit bizim fırtına dışında kal-
mamızı temin eden gene bu bir-
lik oldu. 29 Ekim

Şimdi 1942 deyiz.

Harb sürüp gidiyor, daha da
sürüp gidecek.

Elde silâh bekliyoruz.

Her vakitinden fazla kuvvet-
liyiz, daha da kuvvetleneceğiz.

Bir aralık Türk evinin saçağı-
nı yalamış olan ateş şimdi uzak-
laşmıştır. Fakat harb bitmedikçe
geri gelmesi ihtimali daima var-
dır.

Her dakika uyanık duracağız.

Bütün bu imkânları da bize
gene milli birlik verdi.

Harb ebedî değildir, bir gün
olur biter, sulh masasına oturu-
r, o zaman sesimize kuvvet ve-
recek olan gene birliğimiz ola-
caktır.

Ümid bizimdir.

Gelecek günlere iyimser göz-
lerle bakmak hakkı da bizimdir.

Vatandaş, bayramın kutlu ol-
sun.

Ekrem Uşaklıgil

Eski müsteşarın
evini soyan hırsız
cezalandırıldı

Eyüde eski dahiliye müsteşar-
larının Etemin bir gece evine gire-
rek ev eşyaları çalan sabikalardan
Kör Ali aslıye 6 nci cezada dün-
kü duruşması sonunda 1 sene 2
ay müddetle hapse mahkûm edil-
miştir.

Yerli mallar pazarlarının
Beşiktaş şubesi

Sümerbank Yerli Mallar Pazarla-
rı Beşiktaş tesis ettiği yeni şubenin
açılışına merasimi bugün saat 10,5
ta yapılacaktır.

Basın birliği azalarına

Basın Birliğince ucuz gıda madde-
leri için çalışacak bir teşekkül yü-
cudâ getirilmesi esaslarını hazırlayacak
komisyon vazifesini bitirmiştir. Arka-
daşlarımızın düşüncülerini izah edecek
ve alınacak müzakereler üzerine kurul-
cak teşekkül çalışmaya başlayacaktır.
Arkadaşlarımızın 31 Birinciteşrin Cu-
mar'esi günü (tam saat 13 buçukta E.
müdüni Halkevi salonuna gelmelerini
rica ederiz.

TAKVİM 1 nci teşrin

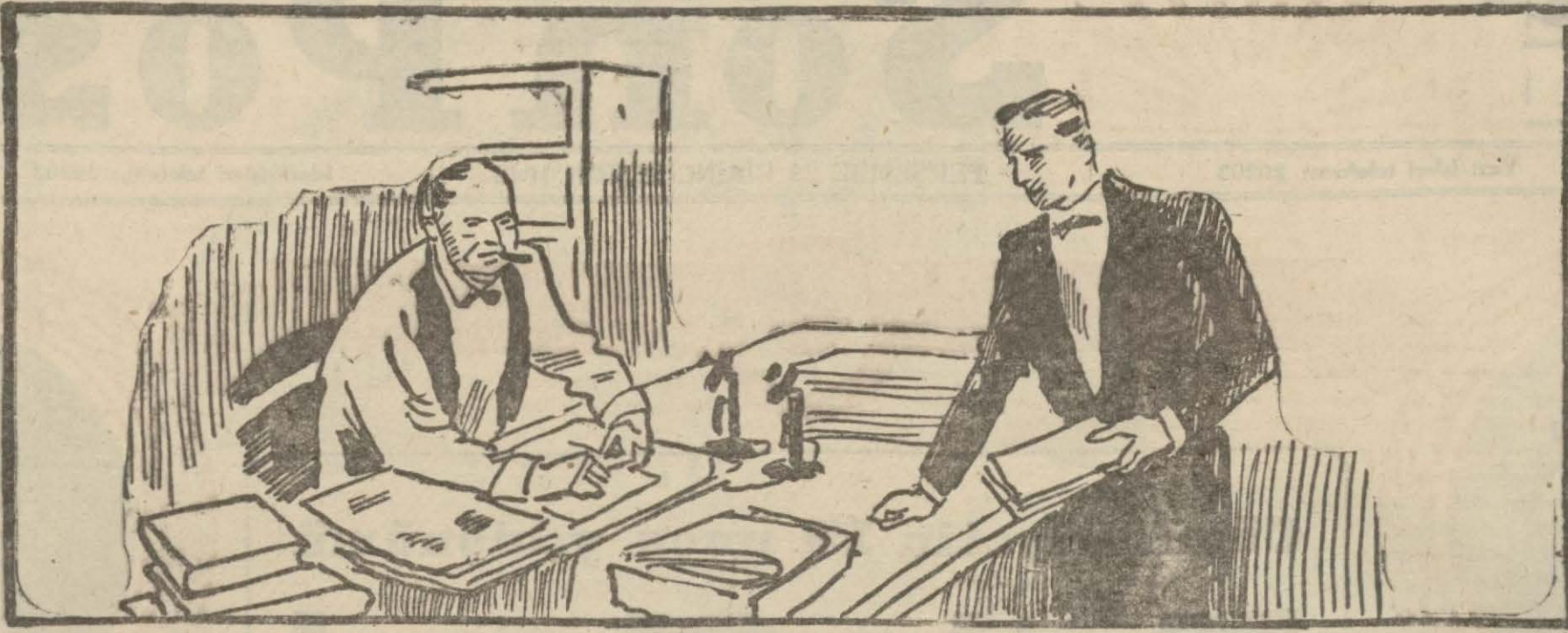
Rumi sene 1938	29	Arabi sene 1361
1 nci teşrin 16	Perşembe Resmî seze 1942	Hızır 177

GÜNEŞ	Şevval	İMSAK
S. D.	S. D.	S. D.
7 27	5 48	
1 17	11 37	

Oğle	İkinci	Akşam	Ya su
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
12 58	15 50	18 10	19 43
V. 6 48	9 40	12	1

Beaumontchais	Figaro'nun düğünü
Goethe	Wilhelm Meister
H. İhsan	Nora
W. Shakespeare	Julius Caesar
Stendhal	Karuz ve Şifrah II

RESİMLİ MAKALE:

Amerikada tahsil edip birkaç üniversite bitiren bir genç eli-
ni diplomasını almış bir iş adamına müracaat etmiş, iş istemiş.
İş adamı diploması teklif etmeğe lüzum görmeden gence şu
sual sormuş:

— Tecrüben var mı? ...

Bir iş istiyorum, ne iş olursa yaparım, diyen adam ne şekilde
olursa olsun bana para verin demektedir. Yapamayacağı bir işi
kendisine verdiğimiz takdirde beceriksizce hareketile bizi mut-
lak surette zarara sokabilir. İhtisasa hürmet edelim.

Şehir Haberleri

Demir ve ham
kauçuk tevziyatı
yakında başlıyor

Kalay tevziyatı başladı, teneke ve
konneve tenekeşi tevziyatı için
de emir geldi, bu yıl konserve
tenekeşine bilhassa fazla
ihtiyaç var

Ticaret odası tarafından tevzi e-
dilmesine karar verilmiş olan demir
ve ham kauçuk ihtiyacı için ver-
ilmesi lâzımgelen beyannamelerin
verilme müddetleri dün akşam bit-
miştir. Demirler puluk ve emsali
ziraat âletleri imal eden fabrikalara
kauçuk ise ham kauçuk ile imal ya-
pan fabrika ve atelyelere verilecek-
tir. Tevziyatta 938-939.940 senele-
rinde yapılan sarfiyat esas olarak a-
linacaktır.

Teneke tevziyatı

Ticaret Vekâleti fabrikaların ihti-
yaçlarına göre teneke tevziyatına baş-
lamıştır. Her muntakamın ticaret
müdürlükleri tarafından tesbit edil-
en ihtiyaç listeleri vekâletin tasdikli
ne arz edilmekte ve tasdikten sonra
tevziyata başlanmaktadır.

Diğer taraftan konserve fabrika-
larında Ticaret Vekâletine teneke
kutu ihtiyacıyla beldiren birer liste
vereceliler ve Vekâlet bu listeye
göre her fabrikasının senelik ihtiyacı
olan kutuların hepsini verecektir.
Alâkadarların söylediklerine göre bu
yıl konserve kutu talebi fazla ola-
caktır.

Kalay tevziyatı

Satışları serbest bırakılmamış
olup Ticaret Vekâleti tarafından
tevzi edilmekte olan kalay tevziyatı-
na dününden itibaren başlanmıştır.

Çocuk Esirgeme Kurumu
Çarşıkapı
dispanserinin yıldönümü

Bugün Çocuk Esirgeme Kurumu
Çarşıkapı dispanserinin açılış yıldö-
nümüdür. Dispanser gerek bu vesile
ile gerekse bayram münasebetile
Gülhane parkında ve Cinci meydana
nında çocuklar için eğlenceler ter-
tib ettikten başka 55 fakir çocuğa
kumtura, 28 çocuğa elbise ve kas-
ket, 20 çocuğa entari, 20 çocuğa
çamaşır, 10 çocuğa mekteb levazı-
mı dağıtmış, 10 fakir çocuğa da
nakden yardımda bulunmuştur.

Yeni neşriyat

Maarif Vekâleti tarafından neşredilen
klasik eserler serisinden aşağıda isimle-
ri yazılı 16 eser satışa çıkarılmıştır. Bu
kymetli kitapları okuyucularımıza tav-
siye ederiz.

Yazarın adı	Kتابın adı
Efklâta	Alkiblades I
»	Euthyphro
»	İon
»	Kritias
»	Kriton
»	Lakhes
»	Lysis
»	Menon
Beaumontchais	Figaro'nun düğünü
Goethe	Wilhelm Meister
H. İhsan	Nora
W. Shakespeare	Julius Caesar
Stendhal	Karuz ve Şifrah II

Vali Ankaradan döndü
İstanbulun ekmeklik ununun
bundan sonra da muntazaman
verilmesi imkânları temin edildiDoktor Lütfi Kırdar, Ankaradaki temas-
ları ve hallettiği meseleler hakkında
gazetemize beyanatta bulundu

İstanbul ekmek ve işe mese-
leleri etrafında hükümet erkânile
temaslarda bulunmak üzere birkaç
gün evvel Ankaraya gitmiş olan Va-
li ve Belediye Reisi Dr. Lütfi Kırdar
dün saat 12'de ekspresle şehrimize
gelmiştir. Vali ve Belediye Reisi
Haydarpaşa garında Vîkâyet, Bele-
diye erkânı ve dostları tarafından
karşılansın ve Ankaradan çok
memnun olarak döndüğünü söyle-
miştir.

Lütfi Kırdar kendisini karşılayan
bir muharirimize Ankaradaki te-
masları etrafında şu beyanatta bul-
unmuştur:
«— Ankaraya İstanbulun çeşitli
işe maddeleri, bilhassa ekmeklik
unu etrafında temaslar yapmak, di-
rektifler almak üzere gitmişim. En
başta İstanbulun ekmeklik ununun
bundan sonra da muntazaman ve-
rilmesi için hükümetimizin bize âza-
mî imkânları bahsetmiş bulunduğuna
nu şükranla söylüyeyim. Ekmeklik
un ihtiyacımız deyince, bunda mem-
ur sınıfı, memur aileleri ve halk
da dahilirdi.

Bu suretle memur karnesi almış
olanlarla halk karnesi alanların hep-
si bundan sonra günlük ekmek isti-
hâklarını eskisi gibi emin olarak
fırınlardan alabileceklerdir. Telâş-
lanmağa hiç mahal yoktur. Diğer
işe maddelerinin de fiatları ve pi-
yasada kâfi miktarda bulundurulabil-
mesi bakımlarından hükümetimiz
ana prensipler üzerinde ehemmiyet-
li tedbirler almaktadır. Yakında bu-
günkü şartlar içindeki âzami salâhi
piyasada göreceğiz.

Ankarada bulunduğum günlerde

mesai arkadaşlarımla telefonla sık
sık görüşerek fırınlar ve piyasa teftiş-
lerinde daha cezri ve daha sıkı
davranmalarını tavsiye etmişim.
Bu husustaki kontrol ve teftiş işle-
rinin son haftadaki verimi hakkında
teftiş heyetinin ve İktisad Müdürlü-
ğünün hazırladıkları raporları alaca-
ğım.

Şunu da ilâve edeyim ki ihtikâra
karşı bütün vasıtalarımızı kullana-
rak mücadele edeceğiz.

Ekmek karnelerini Belediye mat-
baasında sıkı bir mürakabe ve ne-
zaret altında bastırarak, numarala-
dık. Yeni karnelerimizde İstanbula
mahsus olunduğu her kuponunda da
gözükün işaretler vardır. Demek o-
layur ki İstanbulun günlük buğday
tamamen burada karne almış olan-
lara inhisar edecektir.

Evvelce olduğu gibi hariçten gön-
derilen karnelerle fazla ekmek teda-
rik edenlerin ve tehadümden istifa-
de etmek isteyenlerin tevliid ettik-
leri mevzî ekmek sıkıntısının da
önüne geçeceğimizi umuyoruz. Da-
ğıtmakta olduğumuz karnelere koy-
duğumuz sıra numaraları ilerideki
teftişlerde usul, nizam ve istihkak
aşırı numaralarla hareketlere daha
kolaylıkla mani olacağız.

Belediyenin bu sefer hazırladığı
karnelerle alacağımız günlük un ara-
sında bir fark olamayacağından hal-
kımızın memur olsun, serbest mes-
lek eshabından olsun günlük ekmek
lerini muntazaman ve emin olarak
alacaklarını bilhassa tebarüz ettir-
memizi tekrar rica edeceğim.»

Vali ve Belediye Reisi Haydar-

paşadan Köprüye çıkınca doğrudan

İSTER İNAN,
İSTER İNANMA!

Bir arkadaşımıza, Anka-
dan gelen babası anlatmış:

— Yolda aynı kompartiman-
da ihtiyar bir köylü ile beraber
Ankaradan geldik. Edirdeden
40 teneke turşu almış, Anka-
rada satmış. Küçükük bir ta-
bak turşunun otuz kuruşa ve-
rildiğini bildiğim için köylü-
nün aklıca ve yüklüce bir iş
yaptığını anladım.

Nihayet Haydarpaşayı geç-
tik, köprüye indik. İhtiyar köylü
otomobille doğru yürüdü. Fatihe
gidecekmış, elinde hey-
besi olduğu için tramvaylara
binemezdi tabii..

Şoförlere yanaşınca:
— Beni Fatihe kaça götü-
rürsünüz? dedi.

Şoförlerden biri birdenbire
bir şey atverdi:

— 12 lirani alırsız baba!..

Ben itiraz ettim:

— Aman hemşerim, pazar-
lığa kalkışma, taksit ile git, bir
liraya gidersin! dedim.

Şoförler bana kaş göz işa-
reti ederken ihtiyar köylü hey-
besini yükliyerek otomobile
doğru yürüdü:

— Ne olur hemşerim, bini-
verip gidelim iştel..

İSTER İNAN,
İSTER İNANMA!

(Devamı 4/2 de)

Sabahtan Sabaha:

Türk dünyasının en
Şerefli günündeyiz.
Bu eser Türk tarihinin
En kesin hâdisesidir

Burhan Cahid

Şanlı bir meydan muhare-
besi, kin ve intikam kayna-
ğından doğmuş bir heyecan dal-
gası ve milli hıncı şahlandıran
büyük zafer.

Kim sanırdı ki bu zafer tarihi-
ni dolduran benzerleri gibi yal-
nız diplomatlara ahname, ka-
lem sahiplerine destan yazdır-
makla kalacak bir hâdisedir?

Tekerlek demirinden süngü
yaparak namus davası için kı-
yam eden millet, düşmanla boğu-
şurken kendini içinden yaralı
yan, nifak sokan, kar-
deşi kardeşe kırdıran namerdleri
unutur muydu ve onları başında
bırakır mıydı?

Unutmadı ve bırakmadı.

Saltanatı da, hilâfeti de kal-
dırdı.

Saltanatı kaldırdı, çünkü sal-
tanat onu bir kuru taht uğruna
kurban etmiye kalkmıştı. Hilâfe-
ti de kaldırdı, çünkü yedi büyük
devlet tebeası üç yüz milyon
müslümanın davası on sekiz mil-
yon Türke yükletilmişti. O hilâ-
feti ki geçen Büyük Harbe ci-
hada davet ettiği müslümanlar
kendî öz Türk askerine kurşun
atmıştı. (2)

Türkün kanı yedi asır bu u-
ğurda aktı, Türkün parası Ara-
bistan çöllerine demiryolu döşe-
di, daha acısı Türk seciyesi
Türk cevheri bu uğurda varlığını
kaybetti. Bütün bu facialar-
dan sonra Türkün öz toprağı ve
millî namusu için atıldığı savaşa
kendî kardeşini kendine silâh
çektiren bir fetva ile hilâfet son
cinayetini de irtikâp etti.

Böyle bir müessesese bırakılı-
r mıydı?

Maziye anıyan ve ileriye gö-
ren Büyük Atatürk eserini bir
askeri zafer olarak bırakamazdı.
Saltanat ta, hilâfet te tarihe gö-
müldü ve Türk milleti kanının
hakkı olan istiklâli, vicdan hür-
riyeti ve kendi kendini idare sa-
lahiyeti ile beraber kazandı. Eser
büyüktür. Türk tarihinin en ke-
sin hâdisesidir.

Biz cevherini fena tesadüfler,
fena idareler, fena telkinler yü-
zünden kaybetmiş bir milletlik
Kanımızı başkalarının davası
yabancı telkinlerin baskısı altın-
da ezdimiştik. Masumduk, uyus-
turulmuştuk, idare mevkiinde
olanların cehaleti bizi felâkatten
felâkete sürükleyordu. Türk ol-
mak bile ayıp sayılıyordu. G
Türk ki Asya tarihini yalnız ba-
şına yapmıştır. O Türk ki nice
saltanatların muhafızlığını yap-
mıştır. O Türk ki dünya tarihin-
de en büyük zaferleri kazanmış-
tır.

Fakat son zaferi, kendi zafe-
rini kazanıncaya kadar bunları
başkalarına maledilmişti. Ata-
türk «Ne mutlu Türküm diye-
ne!» dediği zaman muhakkak ki
milyonlarca Türk kahramanını
mezarlarında kemikleri bile he-
yecandan titremiştir.

Eser büyüktür. Türkün eseri-
dir ve eşsiz kahraman Atatür-
kün bize emanetidir.

Her nesil bu kutsal emanet
bütün salâbetile gelecek nesle
emanet edecektir. Âziz Atam.
Büyük İnsan, bugün şahid olduk
ki eserin yalnız Türkün değil
insanlığın da en büyük istinad-
olmuştur. Harb ve sulhde sana
en candan arkadaş olan Yavuz
İsmet İnönü başımızdadır ve o-
nunla beraber onun dediği gibi
senin huzurunda tâzim ile eğili-
yoruz. Bütün hayatında bize ru-
hundaki atışten canlılık verdim.
Âziz hatıran sözmeç meş'ale ola-
rak ruhlarımızı daima ateşli ve
uyanık tutacaktır.

Burhan Cahid

Harb meseleleri:

Muharib ordulara siyasî delegeler

Yazan: Seyfi Kurtbek

Rusyada ihtilâl harblerin - de kumandanları ve kıt'aları kontrol etmek üzere *Askerî Komiserler* namı altında siyasî delegelikler ihdas edilmişti. Bunlar kıt'aların sevk ve idaresine müessir olur ve âdeta kumandanlığı paylaşırlardı. İnkılâb zamanında ve dahilî harblerde bu teşkilât çok mühim rol oynamıştır. Hattâ Lenin «Askerî Komiserler olmasaydı Kızılduduyu meydana getiremezdik» demiştir.

Sovyet ordusunda siyasî delegelere ehemmiyet verilmesi, ordunun talim ve terbiyesinde siyasî terbiyenin her şeyin üstünde tutulmuş olmasındandır. Mareşal Vorosilof 1939 da parti kongresinde verdiği bir nutukta «Bizim ordumuzun kuvveti onun siyasî vicdanında, siyasî faaliyetinde dir» demişti.

Ordunun siyasî talim ve terbiyesi için siyasî askerî mektepler açılmış ve buralarda hususî bir kadro yetiştirilmiştir.

Ordu siyasîle işgal eden askerî komiser, siyasî muallim ve siyasî çalışanların hepsine birden *siyasî işçiler* denirdi. Askerî komiserler, siyasî işçilerin iyi seçilmelerine, çalışmalarına ve Lenin - Marx fikirlerine göre yetiştirilmelerine, umumî kültürlerinin genişlemesine ve yükselmesine dikkat ederlerdi. 1939 Martında siyasî işçilerin miktarı 34,000 idi.

İhtilâl harbleri bitip Kızıldudu yavaş yavaş normal askerî teşkilâta girmeğe başladıktan sonra zaman zaman siyasî delegelerin faaliyetleri tenkid edildi. Kumandanlık irak kabul etmeyen bir meslektir. Kumandan yalnız ordunun teknik sevk ve idaresine değil bu işi başarabil-

mek için aynı zamanda manevî sevk ve idareye de memurdur. Emir ve kumandanın parçalanması mahzurları sulh zamanında pek belli olamazdı; fakat harbede bu şekilde iki başlı kumandanlık her halde uygunsuz olacaktı. Nitekim Ruslar bir senelik tecrübeden sonra bu usulü terketmişler ve nihayet siyasî delegelikleri kaldırmışlardır.

Kumandanların yanına siyasî delegeler koymak veya onları siyasî memurlarla kontrol ettirmek usulü ilk defa Rusyada tatbik edilmiş değildir. Fransız ihtilâl harblerinde konvansiyon ordularında mümessiller bulundurmuydu. Birinci dünya harbinde de Fransız parlamentosu, kumandanlığı ve orduları kontrol etmek istemiştir. Bu maksad için parlâmentonun vasıtaları silâh altına alınmış meb'uslarla ordulara gönderilmiş komiserlerden ibaretti. Asker olan meb'uslar, parlamento toplandığı zamanlarda arzu ettikleri toplantılara iştirak için izin almak hakkını haiz idiler. Halbuki parlamento harb zamanında daimî surette içtima halinde bulunduğundan bu gibi asker meb'uslar da istedikleri zaman meclise gelirlenmiş. Mareşal F. D'Espérey meb'us bir teğmene mensub olduğu birlik taarruz edeceği zaman meclise gittiği ve taarruzlardan sonra kıt'asına avdet ettiği için ihtarda bulunduğunu söyler. Bu gibi cep helerde dolaşan meb'usların her zaman doğru olmıyan haberle harbiye nazırı ile başkumandar arasında bazı hâdiselerin zuhuru, hattâ reiscümhur tarafından bir taarruz hareketi hakkında tahkikat açılmasına sebep ol-

mustur

Ordulara gönderilen komiserler kumandanların müsaadesile istediklerini görürlerdi. 1916 da Lesepase usulü de kaldırıldı. Ertesi sene daha serbeslediler ve yalnız harbiye nazırını haberdar etmek şartile ve sübay refakatında olmadan cepheye gitmeğe başladılar.

1793 de cepheye gönderilen siyasî mümessiller kuvvei icraiye temsil ediyorlardı. 1917 deki komiserler ise ancak kuvvei teşriyenin bazı kontrol hak ve salâhiyetlerini haiz bulunuyorlardı.

Harekâtın sevk ve idaresindeki gerginliğin muhafazası için bu komiserler daima bir mahzur teşkil etmişlerdir. Nitekim ordu kumandanı ile temasta bulunmuş bir senato azasının ifsaatı reiscümhurun bile dikkatini çekmişti.

Görülüyor ki harbeden orduların siyasî delegelerle kontrolü usulü Fransa ve Rusyada tecrübe edilmiş ve fayda yerine zarar verdiği neticesine varılmıştır.

Bulgaristandan kömür getireceklere mazot temin edildi

Mahrakat Ofisi hesabına Bulgaristandan kömür getirecek motörlerle mazot temin edilmiştir. Bu motörler yakında Bulgaristana hareket edeceklerdir.

Dün 24 motör kömür ve külliye miktarında odun gelmiştir.

Türk genci! Atatürk, Cumhuriyeti sana emanet etti

TARİHTEN SAYFALAR

Müthiş bir panik

Yazan: Kadircan Kafli

Orhan Gazl henüz küçük bir beydi, fakat Bizans İmparatorluğunu korkudan titretiyordu.

1330 senleriydi. Orhan Bey İstanbul Maktesine kadar gelmişti, İmparator da Anadoluya geçmişti; yanında birkaç bin kişilik kuvvet vardı. Yanlarında kendilerinin sayıları kadar kayık ve sandal getirmişlerdi; pek kolay bir zafer kazanamayıp bozulurlarsa onlarla kaçacaklardı.

Grigoras muharebeyi şöyle anlatıyor:

İmparator üç gün Anadolu sahili boyunca gitti. Tavşancıl kasabasına geldi. Orhanın askerleri civar bendleri işgal etmişti; kendisi de yakın bir yerde bulunuyordu. İmparator bunu haber aldı, ordugâhını kurdu; geceyi orada geçirdi. Güneş doğarken evvelâ hafif sonra ağır Türk piyadelerinin, arkalarından da Türk süvarilerinin dağlardan indiklerini gördü. Hemen silâhlandı, üzerlerine yürüdü. Türkler bizimkilere yanaşmıyorlar; uzaktan ok yağdırıyorlardı. İmparator Türklerin böyle âdetleri olmadığından korktukarını sandı. Cesareti arttı; ilerledi. Tecrübeli kimseler bunu iyi karşılamadılar, fakat İmparatoru durduramadılar.

Bünes zeval noktasında bulunuyordu. Muharebe düzensiz bir şekilde devam ediyordu. Hava sıcaktı. Orhan Rumların sıcağın ve yorgunluktan kuvvetsiz kaldıklarını tepeden gördü. Büyük bir kuvvetle dağlardan aşağı yürüdü. Türkler hem bağırtıyor, hem ok yağdırıyor, ara sıra göğüs göğüse, kılıç kılıca çarpıyorlardı. Rumlar cesaretle dayandılar; epeyce kırıldılar.

Ortalık kararı. Rumlar düşman toprağında gece yarısı harbe devamın tehlikesini anladılar. Çabuk çabuk ordugâha dönmeye başladılar. İşte o zaman Türkler daha ziyade şiddetle saldırdılar. Ortalık kararın caya kadar, hayvanlardan bile, ne yakaladılarsa kılıçtan geçirdiler. Birçok yaralıları arasında İmparator da ayaklarından hafifçe yaralanmıştı.

Türkler ertesi sabah Rumların yeni den hücum edeceklerini düşünerek üa yüz kişiyi gözcü bıraktılar; daha ilerideki geçitleri tutmak için gittiler. Orhan da onlarla beraberdi. İmparator ise yarasını sardırarak üzere Tavşancıla gitti. Rum askerleri bunu duyunca:

— İmparator kaçtı!

Dediler. Türklerin o gece ansızın ve büyük bir kuvvetle hücum etmesi ihtimalini de düşündüler. Bu takdirde tek adam kurtulamazdı.

Yanlarında kayık getirenler çırpıplak kayıklara binerek savuştular, bir kısmı kasabanın hisar kapılarına koştu, birbirlerini çığnıyarak öldüler, Bir kısmı da birbirlerinin omuzlarına binerek mazgallardan atlıyorlardı. Arkadan onları çekenler yuvarlanıyorlar; yere düşerek can veriyorlardı. Hattâ durdukları yerde korkularından nefesleri tutularak ölenler bile oldu.

Güneş bu sırada ufukta yüksel (Devamı 6 ncı sayfada)

"Son Posta,, nin bulmacası: 11 - (16)

Bunlardan 30 tanesini hallederek bir arada yollıyan okuyucularımızdan 80 kişiye hoşlarına gidecek hediyeler vereceğiz.

Soldan sağa doğru:

- 1 — Amerikada meşhur bir yer (10).
- 2 — Biğün (4), Sorgu edatı (2), Fransızcada aziz kelimesinin kısaltılmış şekli (2).
- 3 — Münkad (3), Bir nevi ağaç (3).
- 4 — Tutuşturan (10).
- 5 — Nota (2), Rumca (buraya gel) (5).
- 6 — Ummak (4).
- 7 — Bir erkek

- 8 — Yeni çocuk isimlerinden (4), Sual et (3).
- 9 — Genişlik (2), Kazanç (5).
- 10 — Hayvan ölüsü (3), Gemi iskeleti (6).

Yukarıdan aşağıya doğru:

- 1 — Anadolu'da bir yer (10),
- 2 — Âletler (4), Arabca beraber. (2), Sorgu edatı (2),
- 3 — Parça parça (8),
- 4 — Mülkiyet elci (2), Neş'eli (5),

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

5 — Uzaklık nidası (2), Bir Arnavudluk kralı (4).

6 — Bir sayı (2), Almanın zıddı (3), Başma (a) gelirse mahlûkatın mecmua manasına gelir (3).

7 — Marmelât (5), Mensubiyet elci (2),

8 — Orta (3), Üseranın müfredi (4),

9 — Bir isim (5), Bir nevi piyano (3),

10 — Bir hayvan (2), Kâûbî adil (5).

«Son Posta» nun tarihî tefrihası: 96

PATRONA HALİLİN AKİBETİ

Kadın karanlık köşeye doğru mum tutup yürüyünce, orada alacalı bir cismin çörelendiğini görerek sevinçle bağırdı:

— Bundadır bunda... Sulatam.

Şüca Çelebi merdivenden bir örümcek gibi aşağıya kaydı.

Gizli oda hakikaten korkunçtu. Yarı karanlıkta ihtiyar bacının gösterdiği bir cisme doğru yürüyerek durdu:

— Uyumuş mu dersiz?

Kadın ürkek ürkek baktı:

— Uyhuda olsa idi uyanmaz mı idi?

Şüca Çelebi telâşla eğildi:

— Ya ölmüş mü? diye bağırdı.

Kadın mumu az daha uzattı. Evet, köse adam köşede tesbih böceği gibi çöreklenmiş ve hareketsiz yatıyordu. Kadın geri geri çekildi:

— Ölmüş mü sultanım?

Esirci homurdandı:

— Şavkı yaklaştıracı.

Şimdi hareketsiz cesedin yandan görünen yüzü ve ensesi iyice aydınlanıyordu. Daye kadın dikkatli bakar bakmaz sevinçle bağırdı:

— Canlıdır sultanım. Nefes alır!

İkisi birden ses çıkarmadan eğildiler. Evet, köse ihtiyar hafif hafif soluyordu. Esirci, elini alnına götürerek düşünmeğe başladı. Yoksa Uurlu ihtiyarı deliğe indirirken kalbine bir hançer sokup yaralamış mıydı? İkisi birden eğilerek Patronanın babasını sırtüstü çevirir çevirmez bir ağzından bağırdılar:

— Ağzı tıkalı, hem bayılmış!

Yanlış değildi. Köse Gani Efendi hakikaten bayılmıştı. Arkasına bağlanan kollarını ve ellerini acele acele çözdüler. Ağzındaki tıkaçı çıkardılar. Şüca Çelebi:

— Su, baci, su.. diye bağırdı.

Daye kadın yukarıda bıraktığı küçük destiyi almağa koştu.

Beş on dakika sonra ihtiyar adam yavaş yavaş gerinerek ken-

dine gelebilmişti ki, karşısında hiç görmediği yaşlı kadınla esirci Şüca Çelebiyi görerek gülümsedi. Şüca Çelebi hemen destiyi uzattı:

— İç buba, açılırsınız.

Patronanın babası bir yudum su aldı: Oh.. açılıyordu.

Şüca Çelebi gülümsedi:

— Baka buba, seni öldürebilir idük, işte canını bağışladık.

— !...

— Elem çekmen çoğa varmaz bundan dahi halâs bulursuz.

Köse adamın yüzündeki çizgiler çekilip büzüştü:

— O vakte kadar Patronadan dahi kurtulacak mısınız?

Esirci bir kahkaha attı:

— Eyü bildiniz, o gaile dahi kalmaz ve o zamane dek mün. defi olur!

— Ya, saraya gitmez ise?

— Ya, saraya gitmez ise?

— Ya, saraya gitmez ise?

— Ya, saraya gitmez ise?

— Ya, saraya gitmez ise?

— Ya, saraya gitmez ise?

— Ya, saraya gitmez ise?

— Ya, saraya gitmez ise?

— Ya, saraya gitmez ise?

— Ya, saraya gitmez ise?

— Ya, saraya gitmez ise?

— Ya, saraya gitmez ise?

— Ya, saraya gitmez ise?

— Ya, saraya gitmez ise?

— Ya, saraya gitmez ise?

— Ya, saraya gitmez ise?

— Ya, saraya gitmez ise?

— Ya, saraya gitmez ise?

— Ya, saraya gitmez ise?

— Ya, saraya gitmez ise?

— Sen dahi bundan kurtulamazsın! [Daye kadına döndü] baka baci, bu âdeme «nanını» ver.

Bacı yukarıda bıraktığı ekmeğin peyniri getirip Gani Efendinin önüne bırakırken esirci merdivene doğru ilerledi:

— Haydin baci, çıkıp kapağı örtelim!

Merdiveni çıktılar. Şüca Çelebi yukarıda durup az düşün-

dükten sonra kararını verdi:

— Nerdübanı çek baci.

Daye kadın, aşağıdan getirdiği merdiveni çekip aldı.

— İmdi kapağı kapıyalım.

İkisi birden eğildiler. Koca kapağı kapadılar. Çelebi keyifli keyifli oda kapısına doğru yürüdü, hayvanına binip vezir sarayındaki meclise gitmek için aşağıya indi. (Arkası var)

İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri Umum Müdürlüğünden:

Aşağıda temini ve muvakkat teminatları yazılı muhtelif malzeme eksiltmeye konulmuştur.

	Muvakkat teminat	Teklif verme günleri
1 — 200 adet demir saçtan kaideler 200 adet dövme demirden bilezik	700	9,11,1942 Pazartesi
2 — 500 Tenviratı umumiyeye direği ile yüzler adet rölânj, soket için kofre kapağı, soğuk tenviratı umumiyeye direği.	1500	10,11,1942 Salı
3 — Tablo için 1, 2, 3, puntolu şasi 30 ar adet ve 1000 adet 50 m/m lik 500 adet 165 m/m lik muhafaza kutusu.	700	11,11,1942 Çarşamba
4 — 21 kalem muhtelif ölçü ve miktar. da hususi konsol, ara lâmbası ve istimal ayakkaları.	1500	12,11,1942 Perşembe
4 — Bu işlere ait şartnameler İdarenin Levazım Müdürlüğünde parasız olarak tevzi edilmektedir. İstekli olanların fiyat ve tekliflerini yukarıda hızarlarında yazılı günlerde saat 15 e kadar İdarenin Levazım Müdürlüğüne vermeleri. (863)		

Devlet deniz yolları umum müdürlüğünden:

Mültekaadillerle dul ve yetimlerin ekmeğin karneleri tevzi edileceğinden alâka. darların 30 İkinciteşrin ve 1 İkinciteşrin 912 günderi Zat İşleri müdürlüğüne müracaat etmeleri. (995)

«Son Posta» nun edebî romanı: 147

Erkeği Kadının Yazarı: NUSRET SAFA COŞKUN Yaratır

Deniz bir havuz kadar hareketsiz, sular kasnağa geçirilmiş bir bez kadar gergindi. Yanlarından sandallar geçiyor, etraftan saz ve şarkı sesleri yükseliyordu. Açıkta geçen bir sandalda akordeon çalmıyordu. Çalınan parça harcıâlem bir tangoydu. Fakat, birdenbire bu tango kesilmiş, «Beni seven bir kadın vardı» ya başlamıştı.

Vedad, olduğu yerde doğrulmuştu. Gönül, kırık bir sesle:

— Bakın ne çalıyor?

Dedi. O kadını hatırlatan, dolayısıyla kıskançlığını tahrik eden eser..

Vedad, dümeni kurmuştu:

— Şunların yanından geçelim, merak ettim.

Diğer sandalda iki gölge görünüyordu. Kürekleri bırakmışlar, sandal, sulara tâbi ağır ağır sürükleniyordu.

Yaklaştıkları zaman, Vedad, ay ışığının yüzleri seçilen gölgeleri tanıdı. Parktaki genç kızla genç erkek.. Genç kız, arkada oturuyor. Delikanlı, kürek yerinde akordeon çalıyor.

Gönül, bütün kuvvetile küreklerle asılarak, o sandala yaklaşmamak için aksi istikamette sandalı hızlandırmıştı.

Sandaldakiler, evvelâ üzerlerine doğru gelen, sonra yolunu değiştiren kayığa bakıyorlardı. Delikanlı, akordeonu keserek seslendi:

— Yanlış mı çalıyorum üstad!..

— Merhaba çocuklar, nasılsınız?

İkisi de hararetle teşekkür etler.

Gönül, muttasıl kürek çekiyor du:

— Kim bunlar..

— İki sevgili!..

— Sizi nereden tanıyorlar?

— Benim kim olduğumu yeni öğrenmiş olacaklar.. çünkü konuştuğumuz zaman bilmiyorlardı.

— Nerede konuştunuz?

— Parkta..

— Ne münasebetle..

— Vay.. sorguya çekiyorsun demek.. cevab verelim o halde küçük hanım!.. Onlara birbirlerini çok sevmelerini ve kırmamalarını söyledim.

— Seviyorlar mıydı?

— Hayır, kavga ediyorlardı. Gönül, kürekleri bırakarak, ciddi bir tavurla sordu:

— Ne diye müdahale ettiniz?

— Dayanamadım. Bu yaşta olanlar hem çok sever, hem çok kavga ederler. Birbirlerine darılmışlardı, barıştırdım.

Gönül hem acı hem müstehzi bir sesle:

— Doğru, dedi.. âşklar birbirlerini çabuk anırlar. Hele aynı derdle malûl olanlar..

Dargın bir tavurla başını çevirmişti:

— Ne o, bana kızdın mı?..

Genç kız isyanla döndü. Gözleri parlıyor, burnundan soluyor du:

— Evet çok kızıyorum size.. anlıyor musunuz, çok kızıyorum.. hattâ nefret ediyorum artık sizden.. işitiyorum musunuz, nefret ediyorum. Siz çok fena bir adamsınız. Zalim, hoyrat bir adamsınız. Anlayışınız kıt, izanınız noksan.. kaba, haşin bir adamsınız!

— Ne o, bana kızdın mı?..

Genç kız isyanla döndü. Gözleri parlıyor, burnundan soluyor du:

— Evet çok kızıyorum size.. anlıyor musunuz, çok kızıyorum.. hattâ nefret ediyorum artık sizden.. işitiyorum musunuz, nefret ediyorum. Siz çok fena bir adamsınız. Zalim, hoyrat bir adamsınız. Anlayışınız kıt, izanınız noksan.. kaba, haşin bir adamsınız!

— Ah, çocuk!.. Ben fena bir adamım demek.. halbuki benim ne iyi bir adam olduğumu bildiğini sanıyordum.

(Arkası var)

(Arkası var)

(Arkası var)

(Arkası var)

(Arkası var)

(Arkası var)

(Arkası var)

(Arkası var)

(Arkası var)

(Arkası var)

(Arkası var)

(Arkası var)

(Arkası var)

Üniversite Rektörlüğünden:

Üniversiteye yazılma 3 İkinciteşrin Sabah günü akşamı sona erecektir. (937)

Üniversite Rektörlüğünden

Orta okul ve liseleere yabancı dil öğretmeni yetiştirmek üzere edebiyat fakültesi İngiliz, Alman ve Romen filolojileri şubelerine müsabaka ile talebe alınacaktır.

1 — Fakülteye girebilmek şartlarını haiz olmak.

2 — Yapılacak seçme imtihanını kazanmak.

3 — Noterlikten musaddak mecburi hizmet taahhüdünde bulunmak.

Kazananlara ayda 40 lira burs verilecektir. Talebeden ve dışarıdan istekli olanların en son 11 niteşrinin 3 üncü Salı akşamına kadar Edebiyat Fakültesi dekan kâtibliğine başvurmaları. (939)

İZMİR HİKAYESİ

UZAK HATIRALAR

HALİD ZİYA UŞAKLIĞI

— 3 —

Kevser Hanım elini odanın kapısına doğru uzatarak içeriye giren sekiz yaşlarında bir kızına bana gösterdi: — Bak, Halid! dedi; sana bir kardeş daha... Salime ablanın kızı, Naciye.

Ben ilk önce Naciyeye, sonra annemin yanında oturarak yavaş sesle konuşan Salime abla denen genç ve güzel kadına baktım. Salime abla ancak yirmi beş yaşlarında saz benizli, kumral saçlı, sarı ve iri gözleri pek tatlı bakışlı, büyük annesine çok benzeyen bir kadındı. Kevser Hanımın vefat eden büyük kızından kalmış olan bu kadın ile kızın Naciye arasında hiç bir benzerlik yoktu.

Naciye cılız, esmer, sekiz yaşında olmasına rağmen serpilemiyerek kavrulmuş bir kızcağız idi ki ilk görüşte insana merhamet andırır bir duygu veriyordu. Bana sokulmadı, benim de gözlerim onda tevakkuf etmedi; daha ziyade annesine, Salime ablaya, bu güzel kadına gülümsüyerek baktım, o da bana gözlerinin okşayan bir ifadesile bakıyordu.

Birden, Kevser Hanım Affanın hâlâ görünmeyişine sinirlenerek sabırsızca: — Bu oğlan nerede kaldı? diye ellerini çırpıtı: — Kız! Gel!.. diye emir verdi.

Hemen içeriye bir cariye girdi. Bu demin Nevber adile hitab edilen kız değildi. Ancak yirmi beş yaşlarında, esmer güzeli, çattık kaşlı, mevzun endamlı bir Çerkes kızı, o tarihte İstanbul ve İzmirin büyük evlerinde pek çok emsali görünen halayıklardan biri... Biraz evvel gördüğüm Nevberin asik suratına mukabil bu kız bana pek tatlı göründü. Eğer bu evde ilk defa sevdiğim simalarını sevgi duygusile sıralamak lâzım gelirse başta Kevser Hanım yengeyi, Salime Hanım ablayı zikrederek üçüncü derecede Dilberi kaydedeceğim; fakat bu tasnif biraz sonra daha başka bir tertibe girdi.

Kevser Hanım Dilbere: — Af-

fan nerelerde acaba? diye sorduktan sonra emir verdi: — Bana Zarif ağayı gönder! dedi.

Bir dakika sonra Zarif ağa girdi.

Biz İstanbulda Saraçhanebaşı evinde iken babamın Sürur isminde ancak on sekiz, yirmi yaşlarında bir kölesi vardı ki erkekliği nez' edilmiş zavallılardan biriydi. Babamla beraber biz hepimiz ona meftun idik, açık habes renginde, uzun ve ince endamlı, cıvıl cıvıl zekâ parıltılarıyla ışıdıyan baygınca gözlü, kıvrık ve gür kaşlı olan bu güzel oğlan afvetmiyen bir hastalığa müptelâ olunca biz yaz için İhsaniye sayfiyesine naklederken o da Gureba hastanesine gönderilmişti. Bir aralık yaz sonuna doğru babam beni ağabeyimle beraber hastaneye göndererek bedbaht Sürur ile veda etmeğe yollamıştı.

Hâlâ bugün onu düşünürken yüreğimde bir sızı duyuyorum. İşte Kevser Hanımın Dilberi göndererek celbettiği Zarif ağayı kapının çerçevesinde görünce birden Sürur dirilmiş de orada karşımıza çıkmış zannettim, o kadar ikisinin arasında gözlere çarpan bir benzerlik vardı; az kaldı: Sürur! Sen nereden çıktın? diye bağıracaktım.

Ona bakarken gözlerimle sanki yanaklarından öptüm, o da bana sıcak bir nazarla baktıktan sonra hanımının emrini telâkki etti. Kevser Hanım diyordu ki: — Zarif! Affan mutlaka selâmlıkta odasındadır. Kitaplarına, çalgısına o kadar dalmış olacak ki misafirlerimizin geldiğinden haberi olmamıştır. Halid Beyi al, onu Affan Beyin yanına götür, iki kardeş tanışsınlar, sonra buraya gelsin, teyzesinin elini öpün.

Ben ayağa kalktım ve ihtiyarsız bir hareketle Zarif ağanın, benim acısını hâlâ unutmadığım Süruruma bu derece benzeyen güzel habes gencinin elini tutarak odadan çıkmağa hazırlanırken Kevser Hanımın tekrar sesi bizi

takib etti: — Zarif! dedi, selâmlığa çıkarken Mecbur baciya söyle, çocuklara kahvaltı hazırlat-sın da Arnavud Süleymanla tepsiyi onlara göndersin.

Zarif hakkında hemen duyduğum sevginin iki sebebi vardı: İlkisi de dedemin Hactan dönüşünde beraberinde getirdiği haremağasının, Refik ağanın tamamile zıddı olması... Refik ağa hilkatini kendisini en kara bir renkle boyamakla iktifa etmiyerek ne kadar çirkin olmak mümkünse o kadar çirkin yarattığı; ve bununla da kanamıyarak çiçek bozukluğile bütün çehresini kalbura çevirdiği bir zavallı idi. Zavallı demek doğru mu idi? Herkeste uyandırdığı bir ürpermenin öcünü herkese karşı hisim, hiddet, gazab, hattâ kin ile almak için fırsat arıyan Refik ağa bütün konak halkının, hanımların, uşakların, kızların, ve herkesten ziyade çocukların bir nevi düşmanı mesabesinde idi. Herkesle beraber onu ben de sevmezdim, vâkıâ sevmemekle beraber bunu ona karşı belli etmezdim. O da elbette kimseyi sevmeyi gibi beni de sevmezdi, ama o da bunu bana sarahatle belli etmezdi. Bu Refik ağanın dedemin konağında bıraktığı bir acı hatıra vardır ki onu da ayrıca hikâye etmelidir.

İşte Refik ağa ile Zarif ağa arasında bu tezdad beni ikincisine hemen ilk görüşte cezbeden sebeplerden biri oluyordu.

Zarifile beraber odadan çıktık, o benim elimi bırakmıyordu. Merdivenleri indik: — Mutfağa uğrayalım da büyük hanımefendinin emrini Mecbur baciya söyleyelim; dedi.

Mutfağa uğradık, Mecbur baciyi bulduk.

Mecbur baci uzun boylu, iri gövdeli, epeyce yaşlanmış, şişkin karınlı, şerha şerha çiziklerle sarkık yanaklı, fakat hâlâ hiç bir ekşiği olmıyan beyaz ve kavî dislerini gösteren güleç yüzlü bir kadıncıktı. Mutfakta fırına gönderilmek üzere ev ekmeği yu-

ğuran genç zenciyelere nezaret etmekle meşguldü. O tarihte İzmir evlerinde fırın ekmeğinden ziyade evde yuğurulmuş ekmeğe rağbet vardı. Bu ekmeğe biraz sert kabuklu olmakla beraber fırının iyi bir saatine tesadüf eder de iyi pişmiş olursa, hâlis buğday unundan yapılmış olduğundan çok daha leziz olurdu; pişkin ve kabarık olmak şartile..

Mecbur baci, Zarif kendisine Kevser Hanımın emrini anlatırken gülen gözlerle bana bakıyordu ve İzmirde bütün sonradan gelen Çerkeslerle Arabların türkçe öğrenirken taldid ettikleri İzmir şivesile: — Naha yavrum. Allahın birliğine emanet!.. Ne kadar büyümüş!.. Garim nere deyse Affanıma yetisecek. Ben onu görmiyeli ne kadar oldu? Daha dün diyeceğim geliyor..

Mutfakla selâmlık arasında bir ittisal vazifesi gören bir dönme dolap vardı ki o zamanın bütün evlerinde selâmlıkla haremi ayıran bu dolap bizim selâmlığa geçmemize müsaade edemezdi elbette. Gerçi bu dolap vasıtasile haremde selâmlığa geçen kızlardan, selâmlıktan hareme geçen uşaklardan bahseden hikâyeler de yok değildi amma...

Biz Zarifile bahçeye çıktık. Büyük yük, fakat tek tük ihtiyar ağaçlardan başka loşluğuna bir nebze neş'e verecek yeşillikten mahrum olan boş bir bahçe... Zarif bana uzaktan bir tavuk kümesile bir güvercinlik gösterdi: — Küçük damad beyefendinin tavuklarıyla güvercinleri işte burada dır. Başka bir gün onları sana gezdiririm. Bak ne güzel hayvancıkları vardır, dedi.

Sonra cebinden bir iri anahtar çıkararak bahçede küçük bir kapı açtı. Ve ilâve etti: — Bu anahtarın bir eşi küçük beydedir. Selâmlığa giderken kapıyı o açar, sonra dalgınlıkla belki iyi kilidemez diye arkasından ben her vakit yoklarım; dedi.

(Arkası var)

H. Z. Uşaklıgil

İnönü, Türk birliğinin
ta kendisidir

SPOR

Levsky takımı dün geldi, bugün Beşiktaşla karşılaşılıyor

Bulgar Levsky takımı şehrimizâe

Bulgar Levsky takımı dün sabah şehrimize geldi. Bugün ilk maçını Şeref sahasında Beşiktaşla yapacaktır. Misafir Bulgar takımı 19 kişilik bir spor kafilesi olarak bu seyahati yapmaktadır. Takımla beraber dört gazeteci ve birçok seyirci de beraber gelmiştir. Bütün kafile 41 kişiden ibarettir. Kafilenin reisi Bay Recoftur, klüp umumî kâtibi Bay Asyançin ile takımla beraber antrenör Pançef te şehrimize gelmişlerdir.

Klübün umumî kâtibile görüştük, Bay Asyançin bize takım hakkında şu izahatı verdi:

«Levsky Sofya spor tarihinden zengin bir isim taşımaktadır. Levsky hem şampiyonayı, hem de kral kupasını kazanmıştır. Klübümüz basketbol, voleybolda kadınlara bile yer vermiştir.

Levsky'nin futbolda aldığı neticeleri şöylece hülâsa edebiliriz:

Viyana takımını 3-2, Rapid 2-0 yendik. Zagreb'in Konkordi-

ya takımı ile 0-0 berabere kaldık. Kral kupası maçlarında ise Slavyayı 5-0, Varnanın Titcha takımını 4-0, Makedonya takımını 3-0 mağlûb eden takımımız bu maçlarda en parlak neticeleri almıştır. İstanbulda yapacağımız maçlara lâyık olduğu ehemmiyeti veriyoruz.

Bu güzel şehri bu fırsatla ziyaret ettiğimizden dolayı cidden bahtiyarız.»

Bugün Beşiktaşla karşılaşacak olan Levsky şu kadro ile sahaya çıkacaktır:

Alaef - Zograf, Petkof - Görgiyef, Radef, Stamboliyef (kapitan) - Svetkof, Spasof, Laskof, Belokapof, Sinemof.

Şu kısa izahattan anlaşıldığına göre misafir takım derli toplu futbol oynayan bir haldedir. Uzunca süren bir yolculuktan sonra bugün yapacağı ilk maçta alacağı neticeyi merakla beklemek lâzımdır.

Beşiktaş yapacağı maçın ehemmiyetini müdrük olduğu için bugünkü oyun herhalde cazibolacaktı. Ömer Resim

Memleket haberleri

Egede

Bazı yerlerde yeni zeytin mahsulünün toplanması başladı, bu yıl zeytinyağı rekoltesi 26 bin ton olacak

İzmir (Hususi) — Manisa ve Aydın vilayetlerinde zeytinlerin toplanmasına başlanmıştır. Balıkesirde de zeytinler kısmen toplanmıştır. Yapılan son tahmine nazaran bu yıl zeytinyağı rekoltesi geçen seneden daha noksandır ve takriben 26.000 tonu bulacaktır.

Yeni zeytinyağı mahsulünün toplulu bir şekilde piyasaya getirileceği bir ay sonra zeytinyağı piyasasının düşeceği kuvvetli bir tahmin olarak ileriye sürülmektedir. Halen fiyatlar pek yüksektir. Bu hafta zarfında kısmi bir düşüklük görülmüştür ve bunun hükümet kararlarıyla alakalı olduğu söylenmektedir.

Diğer taraftan zeytincilik mntaka mütehasıslığının hazırlanmış olduğu bir tebliğ bütün mntakada yayılmıştır.

Tebliğde bilhassa köylüye şunlar söylenmektedir:

«Zeytinci; zeytinler kemale gelmek üzeredir. Mahsulünden iyi ve çok yağ almak istersen zeytinini kemale gelmeden toplama.

Zeytin toplama zamanı ayrıca ilân edilecektir.

Dip zeytinlerini istediği vakit topla. Yalnız bu zeytinleri ağacın üstünden toplayacağın zeytinlerle karıştırma. Karıştırırsan yağın bozuk olur.»

Hatayda belediye reisleri seçildi

Antalya (Hususi) — Vilâyet dahilindeki kazalarda belediye reislerinin seçimine başlanmıştır.

Dörtüol ve İskenderun kazalarının belediye meclisleri toplanarak yeni belediye reislerini seçmişlerdir. Dörtüol belediye reisiğine eski belediye reisi Tahsin Ünal, İskenderun belediye reisiğine de Ziraat Bankası müdürü Cevdet Selçuk par ti namzedi olarak seçilmişlerdir.

Sivasta

Yeni yapılan çimento fabrikası yanında bir de kiremit ve tuğla fabrikası kurulması kararlaştırıldı

Sivas (Hususi) — Şehrimiz gün geçtikçe orta Anadolunun her sahadada en fazla inkişaf gösteren bir şehri haline gelmektedir. Memleketin her bakımından feyizli inkişafı yer, yer artmaktadır.

Sümerbank Umum Müdürlüğü'nün şehrimizde kurmakta olduğu çimento fabrikasının yanında bir de kiremit ve tuğla fabrikası kurulması ihtiyacı baş göstermiştir. Bunun nazarı itibara alan Sümerbank şehrimizde bir kiremit ve tuğla fabrikası da kurdurmaya karar vermiş ve bu hususta tetkiklere başlanmıştır. Esasen vilâyetimizin tuğla ve kiremit yapımıyla elverişli toprakları bu ihtiyacı karşılamak bakımından çok müsald neticeler verecektir. Bu fabrikanın da burada yer alması halka yeni bir refaha kavuşturmuş olacaktır.

Diğer taraftan Maarif Vekâleti tarafından şehrimiz bölge san'at okuluna ilâveten 247 bin lira sarfille büyük bir marangozhane yapılmaya karar verilmiş, bu hususta eksilme muamelesi ilân edilmiştir.

Sivasda 350 yavru sevindiriliyor

Sivas (Hususi) — Değerli meb'u sumuz Abdurrahman Naci Demir, ağin her yıl ilkokullarda okuyan kimsesiz ve fakir talebeye yaptığı yardımlara bu yıl da devam edeceği haberi muhitte derin bir sevinç ile karşılanmıştır. Bu yıl okullarda ki kimsesiz talebeden 350 sine elbise ve ayakkabı verilmesi hazırlıklarına başlanmıştır.

Edirne'de şeker tevzii

Edirne (Hususi) — Şehrimize kâfi miktarda toz ve kesme şekeri gelmiş ve halka birer kilo olarak dağıtılmaya başlanmıştır.

Başvekilin dünkü nutku

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Bulduğumuz yerde arkamıza dönerek bakacak olursak orada cümhuriyetimizin Türk tarihine hediye ettiği büyük varlıkları görür, göğsümüzün kabardığını duyarız.

Kezalik bulduğumuz yerden önümüze ve ileriye doğru bakacak olursak orada da yenilecek zorluklar, aşılacak tepeler, önlenemez tehlikeler bulunduğunu görür ve hemen yüreklerimizin ve iradelerimizin bilenmeğe başladığını duyarız. Çünkü milletimizin hamuru daha ziyade çetin zorluklarla boğuşmak için yuğurulmuştur. Ve yenmek için fedakârlıklara hudud tanımaz. Onun için yapmağa hazır olduğumuz fedakârlıklarla önümüzdeki yılın çetin zorluklarını behemhal yeneceğiz ve cümhuriyetimizin damgasını bu yıla da mutlaka vuracağız. Çünkü bütün dünya biliyor ki Türk milleti her ihtimal için hazırdır, Atatürk yaşıyor, İnönü'ye de candan bağlıyız.

Arkadaşlar,

Vaktile padişahlar Türkiye-sine varlık hakkı tanıyan kimse kalmamıştı; ne mutlu bizlere ki cümhuriyet Türkiye-sine bu hakkı tanımayan tek bir devlet değil, tek bir insan bile kalmadı. Acı ve tatlı bütün bu hakikatleri size söyledikten sonra Cümhuriyet Bayramınızı açıyorum. Yolunuz aydın, bayramınız şen, neş'e nâiz bol olsun.

İcra vekilleri heyeti toplandı

Ankara, 28 (A.A.) — İcra Vekilleri Heyeti bugün saat 11 de Başvekil Şükrü Saracoğlunun riyasetinde toplanmıştır.

Dünü unutma, bugünü iyi anlarsın

Büyük Bayram Bugün kutlanıyor

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

polis kıt'aları ve diğer teşekküller geçide iştirak edeceklerdir.

Halk kürsüleri

Muhtelif semtlerde kurulan halk kürsülerinde bugünden itibaren hatibler tarafından cümhuriyetin ehemmiyet ve yüksekliğini belirten konferanslar verilecektir. Bütün Halkevlerinde de toplantılar yapılacak, konferanslar, konser ve temsiller verilecektir.

Vali ve Belediye Reisi gece Taksim gazinosunda bir balo verecektir. Bayram içinde fazla kömür sarfiyatının önüne geçilmek üzere yalnız bir gece elektrik tenviratı yapılacaktır.

Diyorama sergisi

Eminönü Halkevinin Cümhuriyet Bayramı münasebetile tertib ettiği büyük Türk Zaferleri Diyoraması sergisi dün saat 14 de açılmıştır. Serginin açılış töreninde Parti vilâyet idare heyeti reisi Suad Hayri Ürgüplü, Parti Halkevleri mümessilleri ve diğer davetliler hazır bulunmuşlardır. Halkevi reisi Yavuz Abadanın bir hitabesini müteakib sergi Partisi reisi Suad Hayri Ürgüplü tarafından açılmıştır.

Vali Ankaradan döndü

(Baş tarafı 2 nci sayfada)

Muamelât Müdürü Zühtü, karnelelerin tabı edildiği Belediye matbaasında da sıkı inzibat tedbirleri aldırmıştır. Matbaaya giren çıkan herkes aranılmakta ve jandarma nöbetçileri konulmaktadır. Karne işlerinin ay başından evvel muntazam bir surette bitirilmesi için geceleri de geç vakte kadar çalışılmaktadır. Bugün, yarın ve Cumartesi de tatile rağmen çalışmalara devam olacaktır.

Memur ve halk için iki fiat üzerinden ekmek satışına ancak ikinci teşrinin 15 inde başlanabilecektir.

Ankaradan gelen haberlere göre Ziraat Bankası bundan sonra geniş miktarda buğday satın alarak stok yapacak ve vilâyetlerin ihtiyacına göre tevzi edecektir.

Ebedî ve Büyük Türkiye

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

han hâdiseleri bakımından en insanî bir istikamettir. Türk milliyetçiliğinde bazı diğer nasyonalizmlerde görülen tahrib ve istilâ emeli görülmediği gibi kendinden başkasının varlığına tahammül edememek gibi dar bir zihniyet te hüküm sürmez.

İnkilâpçılık umdemiz, dar bir doktrin ve zihniyete saplanarak beşerî tekâmülden geri kalmaklığımızı temin eder. Daima iyiye ve güzele gidebilmek için yolumuzda engeller kalmamıştır.

Din, bir vicdan meselesi olarak hür bırakılmış, fakat dünya işleri çağdaş kanunların hâkimiyeti altına alınmıştır. İlmî görüş üfkümüz tamamen açık ve hürdür. Türkiyede her ilmî cereyan temsil ve tedris edilebilir. Samimî ilim adamları için vicdan ve şurdan başka hiç bir kayıd yoktur.

Bu büyük kazançları düşünürken yakın ve uzak maziye ibretle hatırlamamak mümkün değildir. En basit bir ilmî gerçeği memlekete anlatmak için dinî taassub erbabının gösterdikleri mukavemet ve bu yüzden çekilen ızdırablar pek şiddetli olmuştur.

Türkiye bir taraftan düşman-

lara karşı kurtuluş savaşını yaparken öte taraftan da kendisini çağdaş bir millet olmaktan alıkoyan mânevî zincirleri parçalamıştır. Eğer bu zincirler parçalanmamış olsaydı kazanılan askerî zaferin verimi pek kısır olacak ve Türkiye'nin varlığı gene tehlikeye düşecekti.

Atatürk ve âziz Millî Şefimiz İnönü harp meydanlarında savaşırken ebedî ve büyük bir Türkiye yaratmak için elzem gördükleri mânevî temelleri hazırlıyorlardı. Cumhuriyet ilânı işte bu esasların milletçe benimsenmesinin ifadesidir.

Şüphesiz daha pek çok eksiklerimiz ve sıkıntılarımız var. Fakat cumhuriyet prensiplerine siki bir bağlılık, millî birlik ve devamlı bir çalışma hayatı, Türkiye'yi daha fazla yüceltmeğe yetecektir.

Memur ve halk ekmeği

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Bu şehirlerde ekmek gene karne ile tevzi edilecek ve 600 gramı 28 kuruştan satılacaktır. Bundan evvel ilân edilen talimatname şümülüne giren memur, müstahdem, tekaüd, dul ve yetim maaşı alanlarla bunların beslemeğe mecbur oldukları kimselere ise ekmek karne ile ve eski fiat üzerinden verilecektir.

POKER

TRAŞ BİÇAKLARI

Cildi tahriş etmez,
cildi yumuşatır.

Her yerde
P O K E R
traş bıçaklarını arayınız.

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

BU SABAHKI HABERLER

Londra ve Berlin radyoları bu sabah Cumhuriyet bayramını kutladılar

Cumhuriyet bayramımız dolayısıyla bu sabah Londra ve Berlin radyoları türkçe neşriyatlarında bayramımızı kutlamışlar ve Türkiye hakkında dostane hitabelerde bulunmuşlardır.

İngilizler Mısırda ilerliyorlar

Londra 29 (A.A.) — Mısırda batı çölünde müttfikler daha fazla ilerlemişlerdir. Tanklar arasında şiddetli çarpışmalar olmuştur. Düşman taredilmiştir. Müttfiklerin kayıpları hafiftir.

İngiltereye gelen Amerikan kıt'aları

Londra 29 (A.A.) — İngiliz adasına yeni Amerikan kuvvetleri gelmiştir. Bu kuvvetlerin başında, Bataan ve Corregidor'da kendisini göstermiş olan bir albay bulunmaktadır.

Sındırgıda zelzele devam ediyor

Sındırgı 29 (Hususi) — Dün gece saat 3 denberi zelzele devam etmektedir.

Almanların Kafkasyada Nalçık üzerine yaptıkları hareket gittikçe ehemmiyet kesbediyor

Londra: "Almanlar Stalingradta ancak bir kesimde 200 metre kadar ilerlemeye muvaffak oldular," diyor

Londra 29 (A.A.) — Stalin gradın bir kesiminde Almanlar 100 ilâ 200 metre kadar ilerlemeğe muvaffak olmuşlardır.

Kafkasyada Mozdokun cennu-bu garbisinde Almanlar yeni bir hücumda bulunmuşlardır. Tuapse bölgesinde Ruslar şiddetle mukavemet etmektedirler. Bu şehrin şimali şarkisinde çarpışmalar vukua gelmektedir. Nalçıkta dahi ciddi çarpışmalar yapılmaktadır.

Rus tebliği ilâvesinde Stalin gradta yapmış oldukları son hücumda Almanların ağır zayıfla uğradıkları bildirilmektedir.

Vişi 29 (Radyo) — Kafkasyada Almanların Nalçık üzerine yaptıkları hareketin mahiyeti askeri münekkidler tarafından henüz kavranmamıştır. Bu münekkidlere göre Almanlar Nalçık üzerine hareketle ya Grozny ve Ordjonnikize üzerlerin deki tazyiki hafifletmek istiyorlar, yahud da vâsi bir hareketin

ilk adımlarını atıyorlar. Nalçık hedef tutan hareket çok mühim bir mahiyeti haizdir.

Bahansk nehrini geçen Alman kuvvetleri yelpaze şeklinde ilerlemektedirler.

Vişi 29 (Radyo) — Stalin gradta Sovyetlerin vaziyetinde ki vahamet artmıştır. Kızılteğin ve Spartakovska mahallelerinin temizlenmesi nihayete ermiştir. Büyük tayyare meydanı civarındaki Sovyet kıt'aları Alman kuvvetleri tarafından 27 Teşrinievvel gecesinde işgal edilmiştir.

İngilizlerin Rusyaya gönderdiği uçaklar

Berlin 29 (Radyo) — Stokholm'den alınan bir habere göre gemi kafilelerine refakat etmek üzere İngilizler Sovyet Rusyaya tayyareler göndermişlerdir.

Millî Şefin meclisi açış nutukları

Ankara, 28 (Hususi) — Aziz Cümhuriyetimizin Büyük Millet Meclisini açış nutukunda türlü memleket işleri arasında pahalılıkla mücadele için ameli ve faydalı tedbirler alınması kuzumunu tebarüz ettireceğini hükümete bu hususta değerli direktifler vereceği abmin edilmektedir.

Bulgar Kralının Sobranyade söylediği nutuk

Sofya, 28 (A.A.) — Bulgar Kralı Boris, bu sabah Sobranyanın 22 nci içtima devresinin dördüncü toplantısını açtığı sırada söylediği bir nutukta bilhassa şöyle demiştir: Memleketimizin siyaseti mihver devletleri ve müttfikleri ile dostluk ve ciddi işbirliği esasına ve üçlü pakta komünistlik aleyhindeki pakta dayanmaktadır.

Bulgaristan Avrupada devamlı bir sulh ve adalet kuracak olan yeni nizam mefkûresine bağlıdır. Biz bu ülkünün gerçekleştirilmesi için dostlarımızla işbirliği yapacağız.

Bulgaristanın da istikrar etmekte olduğu cihan harbi memleketin iktisadi ve mali hayatı üzerinde büyük bir tesir icra etmektedir. Çok şiddetli bir kıştan sonra kurak bir yaz geçirdik. Bunun tesiri bilhassa ziraat sahasında görülmüştür. Bu vaziyet, Bulgaristanın umumi ekonomisi üzerine de tesir etmiştir.

Izciler dün Millî Şefin önünde muvaffakiyetli gösteriler yaptılar

Ankara, 28 (A.A.) — Cümhuriyetin 19 uncu yıldönümü kutlama törenine iştirak eylemek üzere şehrimizde toplanmış olan izciler bugün öğleden sonra 19 Mayıs stadyumunda izcilik gösterileri yapmışlardır. Millî Şef Reiscümhur İsmet İnönü de hazır bulunmuşlardır. Millî Şefin stadyoma girişleri stadyomu baştanbaşa dolduran on binlerce halkın heyecanlı ve içten tezahürleriyle karşılanmıştır. Şeref tribününde Büyük Millet Meclisi Reisi Abdülhalik Renda, Başvekil Şükrü Saracoğlu, Vekiller, Parti Müstakil Grubu Reisi İstanbul meb'usu Ali Rana Tarhan, Ankara Valisi ve garnizon komutanı yer almış bulunuyordu. Tam saat 15 de izci alayı, önünde askeri bando, bayrak takımı olduğu halde sahaya girmiş ve Millî Şefin önünde bir saygı geçidi yaptıktan sonra meydana da yer almışlar ve stadın yeşil sahası üzerinde bir kamp hayatının bütün hususiyetlerini en küçük teferrüatına kadar canlandırmışlardır.

Bu gösteriye, portatif kamp direği dikilmesile başlanmış ve bunu takiben mızıkandan iştiraki. le hep birlikte istiklâl marşı söylenmiştir. Izciler çevik hareketlerle çardırlar kurmuşlar, tatbikat oyun-

ları oynamışlar, kendi çaldıkları sazları ile, davulları ile, zurnaları ile İzmirin zeybeğini, Sivasın halıyalarını ve Erzurumun barlarını oynamışlardır. Gösteriye sahanın ortasında toplanan izcilerin başları üzerinde kaldırdıkları beyaz ve kırmızı fulalarla yaptıkları Türk bayrağının altında büyük Millî Şefimizin vereceği her vazifeyi başaracakları başları üstünde taşıdıkları bu bayrak üzerine and içmişlerdir. Bundan sonra «Dağ başını duman almış» marşını söyleyerek Millî Şefin önünden geçmişler ve sahadan çıkmışlardır.

Millî Şef İnönü bütün hazır bulunan halkın takdirlerini toplayan bu gösteriden sonra 34 sene beden terbiyesi öğretmeni olarak hizmet etmiş bulunan İzmir Atatürk lisesi öğretmeni Nuri Tozkoşar'ın ve gösteriden sonra bu gösteriyi hazırlayan Maarif Vekilliği beden terbiyesi ve idare müdürü Vildan Aşir'le Gazi Terbiye Enstitüsü beden Terbiyesi öğretmeni Cevdet Arun'u huzurlarına kabul etmişler, ve iltifatta bulunmuşlardır.

Bu törende vazife almış olan diğer beden terbiyesi öğretmenlerini de takdirle karşıladıklarını ifade buyurmuşlardır.

Gösterilerden sonra Reiscümhurumuz halkın coşkulu tezahürleri arasında stadyomdan ayrılmışlardır.

Memurlara kundura ve elbiselik kumaş dağılmasına dair lâyiha meclise veriliyor

Ankara, 28 (Hususi) — Barem kanunlarına tâbi daire ve müesseselerde çalışan memurlara ve refikalarına «asli maaşları 70 lira kadar olanlara» kundura ve elbiselik kumaş dağılması için Maliye Vekâleti gerekli kanun lâyhalarını hazırlamıştır. Hükümet bu lâyhayı önümüzdeki ay Büyük Millet Meclisine sunacaktır.

Yurdun muhtelif yerlerinde zararsız zelzeleler oldu

Ankara, 28 (A.A.) — Aldığımız malûmata göre bu sabah Marmara ve Ege bölgeleri ile batı Anadolu muhtelif yerlerde kuvvette fakat hepsi tamamilen zararsız müteaddid yer depremleri olmuştur. İstanbulda 5.50 ve 6 da olmak üzere 3, İzmirde 3.30, 5.25, 5.35, 5.55 ve 7.25 de olmak üzere 5, Salihlide 3.35, 3.40, 5.25, 5.30 ve 8.30 da olmak üzere 5, Akhisarda 3.10, 5.20, 5.45 ve 8.30 da olmak üzere 4, Kütahyada 3.12, 5 ve 5.30 da olmak üzere 3 ve bunun dışında saat 3 ile 8 arasında muhtelif saatlerde Eskişehir, Bursa, Çanakkale, Gelibolu, İmroz, Sınav, Emet, Sarayköy ve daha diğer yerlerde birer hepsi tamamilen zararsız yer depremi kaydedilmiştir.

İzmir Kurtuluş Cam ve Şişe Fabrikası
Sahibi Sadık Gürtunca, sayın müşterilerinin Cumhuriyet Bayramını kutlar

TAKSİM SINEMASINDA
Şimdiye kadar gördüğünüz türkçe ve türkçe dublaj filmlerini gölgede bırakacak bir şaheser
KÖY KIZI
Türk dublajının, Türk musikisinin en büyük zaferi Türkçe sözlü - Türk musikili - Türkçe şarkılı...
Okuyanlar: MUALLA İŞLAY - SUAD GÜN - LEYLA MURAD. YUSUF VEHBİ - TAHİYE MUHAMMET - ENVER VECDİ'nin yarattıkları aşk ve ihtiras filmi,
Seanslar: 11,15 - 1,45 - 6,45 - 9,15 de

Serefil günlerin azametine... Büyük inkılapların kudretine layık şahane film.
TÜRKÇE DEMİR TAC
Bugün LALE sinemasında
Eşsiz kahramanlığının en canlı misali, milyonların kurduğu en yüksek bir abide, dünyanın eşini görmediği bir zafer bayramıdır.
DİKKAT: Bu film aynı zamanda İzmirde LALE ve TAN sinemalarında da gösterilmektedir. Tel: 43595

Mısır meydan muharebesi

Kahire, 28 (A.A.) — Ortasark tebliği:

26/27 ilkteşrin gecesi kuvvetlerimiz tekrar ilerlemişlerdir. Dün zirhlı kuvvetler arasındaki çarpışmalar şimdiye kadarkinden daha büyük ölçüde olmuştur. Çetin savaşlardan sonra düşman tankları püskürtülmüş, düşmana çok büyük kayıplar verdirilmiştir. Bizim kayıplarımız hafif olmuştur. Savaşlar devam ediyor.

Hava hücumları 26 ve 27 tarihlerinde ne gece ne de gündüz azalmamıştır. Taarruzi devriye uçakları yapan gece avcılarımız bir Ynkers 87 düşürmüş, başka Yunkersler de hasara uğratılmıştır.

Düşman esas itibarile müdafaa kalmış, fakat akşam geç vakit ileri kıt'alarımız pike hücumu teşebbüsünde bulunmuşlardır. Londraya göre

Londra, 28 (A.A.) — Mısır meydan muharebesi, bu sabah İngiliz gazetelerinin dikkatini en fazla çeken esaslı hâdise olarak kalmaktadır. Bununla beraber, bütün gazeteler, daha bundan evvelki günlerde müşahade edilen ihtiyatkârlığı da muhafaza

etmekte ve umumiyet itibarile pek az tefsirde bulunmaktadırlar.

Alman tebliği
Berlin, 28 (A.A.) — Resmî tebliği:

Mısırda, Elâlemeyn cephesinde şiddetli müdafaa muharebeleri muvaffakiyetle devam etmektedir. Bilhassa şimal kesiminde her iki tarafın yaptığı hücumlar ve karşı hücumlar sırasında kanlı piyade ve tank muharebeleri olmuştur. Bu muharebeler neticesinde büyük askeri ehemmiyeti haiz bir tepe elimizde kalmıştır. Düşman yeniden 53 tank kaybetmiştir.

Yeni muvaffakiyetler
Londra, 28 (A.A.) — Royter ajansının askeri muhabiri bildiriyor:

Londradan gelen haberlere göre, 8 inci ordu, yeni muvaffakiyetler elde etmiştir.

Kahire, 28 (A.A.) — Rommel Alman mukabil taarruzlarını bizzat idare ediyor. Buna rağmen İngilizler arazi kazanmaktadırlar. Her iki tarafın tankları da şiddetle çarpışmakta ise de zirhlı tümenlerin küllî kısmı he-

nüz yayılamamaktadır.

İngilizlerin tezkibi

Londra, 28 (A.A.) — General Aleksander'in bindiği tayyarenin dünkü Salı günü çölde düşürüldüğüne dair bir Mihver membar tarafından verilen haber bugün Londranın salâhiyet tar mahfellerinde tezkib edilmektedir.

Ticaret odaları kanunu projeleri

Ankara, 28 (A.A.) — Öğrendiğimize göre, Ticaret Vekâleti harb ekonomisi bürosuna tevdi edilmiş bulunan «Ticaret odaları, borsalar ve esnaf birlikleri kanunu» projesinin tetkikatı nihayet bulmuştur.

Meşhur, Şirin ve Güzel Yıldız
DEANNA DURBİN'in
en parlak, en mükemmel ve en fazla musikili
AŞK ÇİÇEĞİ
film bu hafta **SÜMER** sinemasında
Pek büyük muvaffakiyetler kazanmaktadır. Diğer baş rollerde
FRANCHOT TONE - ROBERT STACK.

Kahkaha... Zevk... Neşe...
BUGÜN
İPEK ve SARAY
sinemalarında
(Arşak Palabıyıkyan)
3 AHBAB ÇAVUŞLAR
POLİS HAFİYESİ

Sinemasında
BUGÜN
Matinelerden itibaren
Şen, Şuh, Parlak yıldız
MARİKA RÖKK
Şarkılı, Danslı, Süprizli Süper
ŞAHANE DANS
Filminde güzelleri büyüyor. Gece seansları için yerlerinizi evvelden aldırınız. Tel: 49369

Almanlar Novorosisk ve Tuapse bölgelerindeki müstahkem mevzileri zaptettiler

Berlin, 28 (A.A.) — Alman orduları başkumandanlığının tebliği:

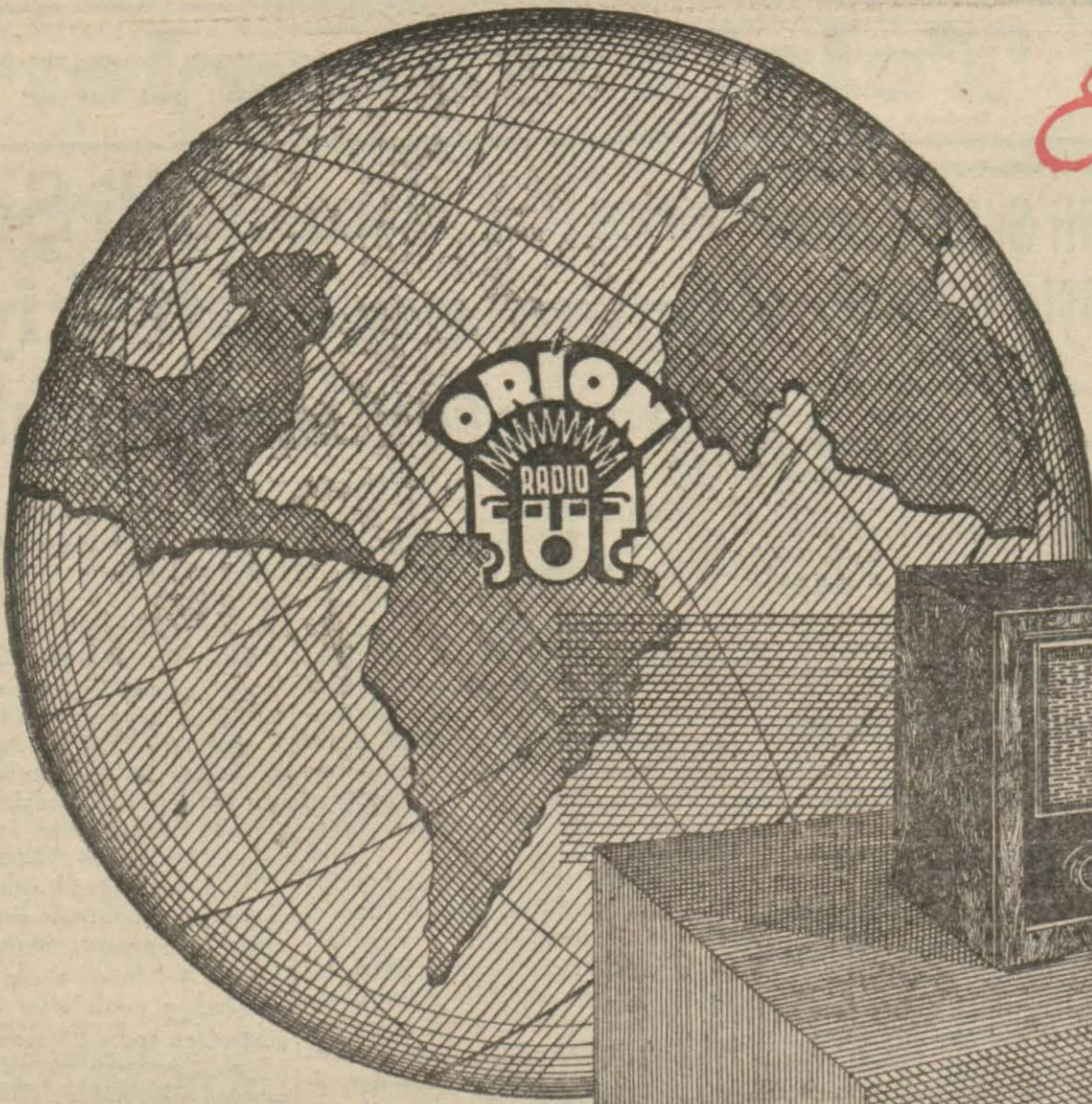
Alman kıt'aları Novorosiskin doğu cenubunda günlerce süren çetin muharebelerden sonra bu bölgeye hakim olan bir sıra tepeleri işgal etmişlerdir. Tuapse bölgesinde dağlarda vücuda getirilmiş bir sıra müstahkem küçük mevzilerle tahkim edilmiş bir düşman mevzii grubu Sovyet kıt'alarının inadla müdafaaasına rağmen hücumla zaptedilmiştir. Düşmanın bütün karşı hücumları püskürtülmüş ve düşman ağır kayıplara uğratılmıştır.

Aynı kesimde Alman hava kuvvetleri düşman mevzilerine ve Tuapse şehrine hücum etmişlerdir. 6000 tonluk bir ticaret gemisi bomba ile hasara uğratılmıştır.

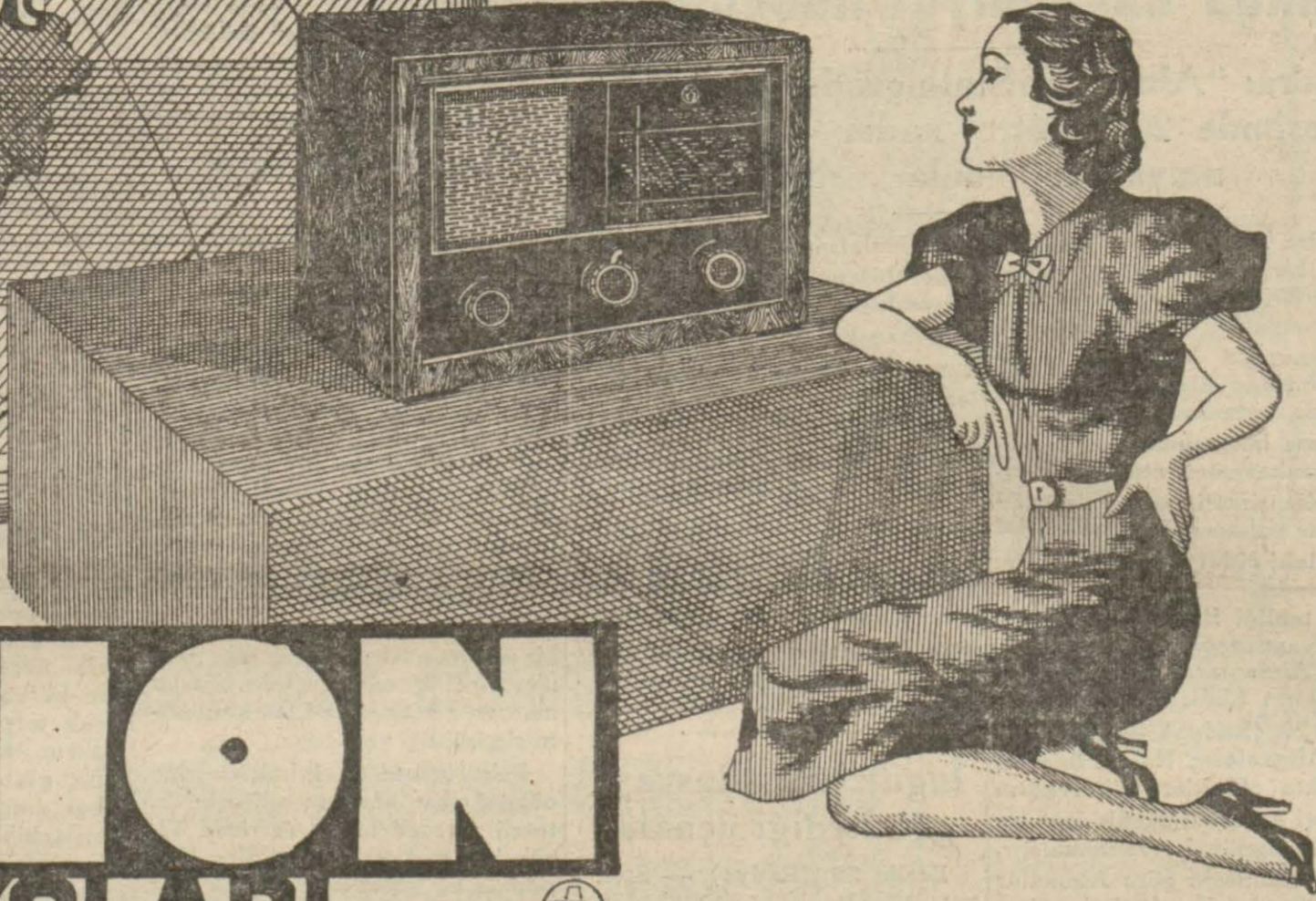
Stalingradta Almanlar ekmek fabrikasının doğusundaki bölgeye hücum ederek Volga kıyılarına varmışlardır. Bu suretle mühim Sovyet kuvvetleri tarafından şiddetle müdafaa edilen bir mahalleyi ele geçirmişlerdir.

Sovyet tebliği
Moskova, 28 (A.A.) — Sovyet tebliğine ek:

Düşmanın Stalingradta işçi mahallelerine ve fabrikalara karşı taarruzu şiddetlenmiştir. Almanların birbiri ardına yaptığı hücumlar, ağır kayıplar verdirilerek püskürtülmüştür.

En mes'ut gününüz
Kutlu olsun!

ORION
RADYOLARI

Türkiye Umumî Acentası: TÜRK RADYO ve ELEKTRİK LİMİTED ŞİRKETİ Galata Posta Kutusu 1557 Telefon: 44032

Tarihten sayfalar

(Baş tarafı 3/1 de)

miş, Rumların umulmaz felâketini üç yüz Türk gösteriyordu. Bunlar hepsini koştular, ordugâha geldiler. Çadırlar bomboştular. İmparatorun kırımını palanlı atlarla çadırlarını gördüler. İçlerinden iki yüz kişi bunları yüklenip döndüler. Yüz tanesi daha çok yaklaştı, kayıklara binmeye vakit bulamayanlara ok yağdırdılar.

İmparator felâketi haber alınca hiçbir şey yapamadı; gemiye bindi ve Bizansa döndü.

Bizans tarihçisinin yazısı burada bitiyor. Bir orduda asıl kuvvet ce-sarettir. Ölümü göze alan insan her şeyi yapabilir; müthiş kuvvettir. İçinde bulduğumuz dünya harbinde bunun birçok misallerini okuduk ve işittik. Kahramanca dövüş-tükten sonraki felâketlere mağlûbl-yet denir. Panik de işte anlattığımız gibi hâdîselere verilen bir isimdir.

Kadri Can Kaflı

RADYO

PERŞEMBE 29/10/1942

7,30: Saat ayarı, 7,32: Marslar, 7,40: Ajans haberleri, 7,55: Hafif orkestra (Pl.), 8,30: Konuşma (Maarif Vekâleti adına), 8,45: Müzik: Halk havaları (Pl.), 9,15: Konuşma (Nafia Vekâleti adına), 9,30: Karışık program (Pl.), 10: Temsil, 10,45: Saz eserleri ve oyun havaları, 11,15: Konuşma (İktisad Vekâleti adına), 11,30: Karışık program (Pl.), 12: Konuşma (Sıhhat Vekâleti adına), 12,15: Marslar, 12,30: Büyük Millet Meclisindeki merasimin naklen neşri, 13,30: Ajans haberleri, 13,45: Senfonik eserler (Pl.), 14,45: Hipodromdaki merasimin naklen neşri, 17: Mülli Piyango fevkalâde çekilişinin naklen neşri, 18: Saat ayarı, 18,03: Hüseyin makamından şarkı ve türküler, 18,30: Konuşma (Kızıl Yurdu adına), 18,45: Saz eserleri ve oyun havaları, 19: Konuşma (Gümrük ve İhtisat Vekâleti adına), 19,15: Müzik: Öğrendiğimiz marslar, 19,30: Saat ayarı ve ajans haberleri, 19,45: Pehlivan ve karşılama havaları (Pl.), 20,15: Radyo gazetesi, 20,45: Müzik: Armonik halk türkülleri, 21: (Evin saati), 21,15: Temsil, 21,45: Beethoven - Yedinci senfonisi (Pl.), 22,30: Saat ayarı ve ajans haberleri, 22,45/22,50: Yarınki program ve kapanış.

Cumhuriyet bayramımız için Berlin radyosunun hazırladığı program

Cumhuriyetimizin 19 uncu yıldönümü münasebetiyle Berlin radyosu üç günlük bir program tesbit etmiştir. İlk gün aksam Türkiye saati ile 20,45 de başlayan bu programın bugünkü yarınki parçalarını veriyoruz:

29/10/1942 de: Türkiye saati ile saat 9 dan 9.15 e kadar: 25.24 m. 31.19 m. kısa ve 325.4 orta dalgalarda.

30/10/1942 de: Türkiye saati ile saat 17.30 dan 17.45 e kadar: 19.83 m. ve 25.24 m. kısa dalgalar üzerinden.

Askerlik işleri

Yedek subaya sevkedilecekler

Fatih Askerlik Şubesi'nden:

339 doğumlu ve bu doğumularla muameleye tabi yüksek ehliyetli kısa hizmetliler askerliğine karar verilmiş olduğu husule şimdiki kadar yazırlık kütüphanesi olan ehliyetnamesiz kısa hizmetliler Yd. Sb. Okununa sevkedileceklerinden 30/10/1942 Cuma günü mensub oldukları şubelere müraacaatları ve gelmeyenler hakkında kanuni takibat yapılacakları ilân olunur.

339 lular çağırılıyor

Fatih Askerlik Şubesi'nden:

1 - 339 doğumularla askerliğine karar verilmiş olan kısa hizmetlilerle, evvelce askerliğine karar verildiği halde muhtelif sebeplerle şimdiki kadar sokmaları geciktirilmiş olan ehliyetnamesizler sevale tabidir.

2 - Toplanma günü 30/10/1942 Cuma günü saat 9 da şube binasındadır.

3 - Vak'ın mübaadesizliği husule mülkelleflerin şahıslarına ayrıca davetle gönderilemeyeceğinden işbu ilân kanuni davetliye makamına kalmıştır.

Şubeye davet

Fatih Askerlik Şubesi'nden:

Bursa askerlik şubesinde kayıtlı iken akıbeti meçhul kabir aranmakta olan ve gazete ilânına göre Fatih Askerlik Şubesi'ne gelerek ikamet tezkeresi getiren mek üzere gidip şubeye dönmeyen plâyade üs'eğmeni marangoz Mehmet Sevket Toygar (18351) in hemen şubeye müraacaat etmesi emredildiği takdirde haklarında 1076 sayılı kanunun hükümlerine göre kanuni muamele yapılacakları ilân olunur.

Son Posta matbaası:

Neşriyat Müdürü: M. Sami Karayol

SAHİBİ: A. Ekrem USAKLIĞIL

KÖYLÜ ve İŞÇİ ELBİSELERİ

UCUZ - SAĞLAM - DAYANIKLI

TOPTAN SATIŞ YERİ:

İSTANBUL, SULTANHAMAM İRFANİYE ÇARŞISI NUMARA 18 - 19

SALÂHADDİN KARAKAŞLI

İkinci partisi de pek kısa bir zamanda satılan köylü ve işçi Elbise ve paltolarının üçüncü partisi birkaç güne kadar satış çıkarılacaktır. Tüccar ve esnafınızdan dolayısıyla köylü ve işçilerimizden gördüğü rağbet ve alakadan cesaret alan müessesesi, teşkilatını genişletmeğe karar vermiştir. Muhtelif Vilâyet ve kaza Merkezlerinde Müessesesi mamulâtını satan mağazalar bulunmakta beraber birçok Vilâyet ve kaza Merkezlerinde henüz köylü ve işçi elbiselerini satan mağazalar yoktur. Bu gibi yerlerde Müessesesi mamulâtını satmak isteyenlere fiyat ve çeşid listesi gönderilir. Yalnız bu elbiseleri satmak üzere yeniden açılacak mağazaların siparişleri evvelki partilerde olduğu gibi terchen daha evvel gönderilmektedir. Siparişlerin bedeli İstanbulda peşin alınır.

Şimdilik Müessesesi mamulâtını Perakende olarak satan mağazaları:

Amasya : Mustafa Tiryaki	Mağazası	Cankırı : Abdül Ş Arslaner	Mağazası
Amasya : Kütükcü Kardeşler	»	Cankırı : Etem L. Wendeli	»
Akşehir : Ahmet Tuna	»	Cankırı : Hilmi Erşunar	»
Akşehir : Neşet Güler	»	Devrek : Niyazi Yeşilbaş	»
Akşehir : Şükri Turan	»	Devrek : Abdullah Selman	»
Akşehir : Tevfik Akay	»	Devrek : Hakkı Yeşilbaş	»
Akseli : Mustafa Arısoy	»	Devrek : Ali Yeşilbaş	»
Afyon : Bekir Yenisooy	»	Eskişehir : Rasim ve Alaeddin	»
Akşehir : Hasım Ünlü	»	Eşme : Niyazi Ata	»
Alpulu : Tevfik Bacak	»	Eşme : Ahmet Sümer	»
Ayaz : Osman Parlak	»	Fatsa : Hasan Evrigen	»
Ayaz : İbrahim Türker	»	Edincik : Cemal Türkal	»
Ayaz : Asaf Başar	»	Erbaa : Niyazi Çetiner	»
Ayaz : Münir Kabak	»	Fethiye : Mustafa Saa'ci	»
Ayaz : Ömer Bayram	»	Gümüşane : Hamid ve Mahmud Sankardeşler	»
Ayaz : Mehmed Çaydaş	»	Gönen : Abdullah İstanbullu oğulları	»
Ayaz : Arif Tuzan	»	Gemlik : Salih Ereçek	»
Ayaz : İzzet Nalbaz	»	İzmit : Gündoğdu köyünden Mehmed Gündoğdu Bakkaliye	»
Bafra : Mahmut Barutçu	»	İskenderun : Manifaturacılar Birliği	»
Balıç : Etem Ay Aydın	»	İskitip : Ucuş Satış evi	»
Bayramic : Mesud Kalyoncu	»	İshaklı : Hüseyin Eskiçioğlu	Mağazası
Bayramic : Muharrem Darioç	»	İlgın : Şükri Demir	»
Bozazada : Sokrat İncesu	»	İncesu : Bekir Sami Dörttepe	»
Bozabat : İstihlak kooperatifi	»	Kütahya : Hayrettin Tosun	»
Bucak : Manifaturacılar Birliği	»	Merzifon : Bekir Önal	»
Bucak : İbrahim Mutlu	Mağazası	Polatlı : Salim Güvener	»
Bandırma : Veysi ve oğlu Refik	»	Samsun : Cümhuriyet Elbise	»
Bolvadin : Abdülkadir Kılınç	»	Samsun : Hasib Sayın	»
Bafra : Fehmi Bilgen	»	Samsun : Abdullâh Güler	»
Bafra : Hasan Demirbağ	»	Samsun : Hasan ve Rifat	»
Beypazarı : Abdullah Demir	Terzihanesi	Samsun : İlyas Yazıcı	»
Beypazarı : Enver Erdemli	Mağazası	Şile : Enver Kaşancı	»
Beypazarı : Nuri Önen	»	Taşköprü : Hüseyin Eryılmaz	»
Bursa : Hasan Çantalı	»	Tefenni : Kadir Peker	»
Bursa : Elhem Yalap	»	Trabzon : Emrullah Şehir Ali	»
Cankırı : Osman Armağancı	»	Yenice : Hasan Hüseyin Şayın	»
Cankırı : Ahmed Kut	»		
Çerkesköy : Hasan Hayri Girişken	»		

(Yeni satış mağazaları ayrıca bildirilecektir.)

KURTULUŞ

Doktorlar, bankacılar, kâtibler mühendisler velhâsıl bütün mürekkepli kalemle yazı yazanlar mürekkebin çeşitlerine akmasından, kurummasından ve ucun bozulmasından kurtaran yegâne

HAKİKİ KURTULUŞ
P. 8108 - 6318

DOLMA KALEMİ

Mürekkepli kalemle yazı yazmak mecburiyetinde olan halkı hakiketen bu eziz yetten kurtarıcıdır.

UCU aşınmaz bol mürekkebe alır. Kuvvetli basılırsa 4 kopya çıkarabilir.

Bozulan parçaların yedekleri tamir ücreti alınmaksızın yerlerine takılır.

KURTULUŞ

kalemî sekiz parçadan ibaret olup her bir parçası bulunur. AÇIK bırakıldığı halde her ne şekilde durursa dursun mürekkebe akmaz ve kurumaz.

KURTULUŞ

en sağlam ve en kullanışlı mürekkepli kalemidir.

HER YERDE ARAYINIZ.

İHTAR: Halkı şaşırtaçak her eede, bir çok yeni markalar çıktığına nazaran, sayın müşterilerimizin nazarı dikkatlerini celbederiz. Garanti olan yalnız TİCARET VEKÂLETİMİZİN P. 8108 - 6318 numaralarını ve KURTULUŞ ismini taşıyan dolma kalemî hakikidir. TAKLİTLERİNDEN SAKININIZ.

KURTULUŞ DOLMA KALEMLERİ DEPOSU
İSTANBUL HAVUZLU HAN No. 1

AYDA 5 LIRA TAKSİTLE

Taşra müşterilerimiz için emsalî ve pirantalı saatler, altın ve plâtin nişan yüzükleri, kıymetli taşlarla süslü çiçek ve plâklar, yeni sevalye yüzükler, gümüşten mamul zarif tatlî, pasta ve yemek takımlarının zengin çeşitleri gelmiştir. Saatler emsalî gibi 15 sene teminatlıdır. Sipariş etmek isteyenlere katalog gönderilir. Mektubla (İstanbul posta kutusu 184) adresine müraacaat.

EKZAMİN

EKZAMANIN HUSUSİ İLACIDIR.

Yara, bere, ergenlik, siville ve bitümlü cilt hastalıklarında kullanılır.

YENİDEN PİYASAYA ARZEDİLMİŞTİR.

Üniversite A. E. P. Komisyonundan:

Tıp Fakültesi 3 üncü iç ve 1 inci dış hastahâzır kliniklerine alınacak 2394.90 lira muhammen bedellî emaye hastane levazımı 2/XI/1942 Pazartesi günü saat 15 de rektörlükte pazarlık ihale edilecektir. İstekliler 360 liralık teminat makbuzlarıyla zimmeleri. Liste ve şartname rektörlükte görülür.

(934)

Doktor I. Zati Ögel

Belediye karşısındaki muayenehanesinde öğleden sonra hastalarını kabul eder.